CORNEL MIHAI UNGUREANU

TREPTELE DIN FAȚA CASEI

Editura LiterNet, 2002

Treptele din fața casei

Cornel Mihai Ungureanu

Editura LiterNet, 2002

Redactori: Delia Oprea doprea@literNet.ro
Corina Ungureanu cungureanu@literNet.ro

Editor format .**lit** MS Reader: Gusztav Demeter
gdemeter@literNet.ro

Fotografii © 2002 Adrian Ungureanu, Corina Ungureanu, Mihai Ungureanu

Text © 2002 Mihai Ungureanu.
Toate drepturile rezervate autorului.

© 2002 Editura LiterNet pentru versiunea .**lit** MS Reader
Este permisă difuzarea liberă a acestei cărţi în acest format, în condiţiile în care nu se face nici o modificare acesteia, şi nu se realizează profit în urma acestei difuzări. Orice modificare sau comercializare a acestei versiuni fără acordul prealabil, în scris, al Editurii LiterNet este interzisă.

ISBN 973-85739-4-7

Editura LiterNet
http://www.LiterNet.ro
office@literNet.ro

Mulțumim revistei “Dilema” pentru amabilitatea cu care ne-a dat acordat dreptul să publicăm scrisorile şi articolele lui Cornel Mihai Ungureanu, apărute între iunie 1999 (“Boema” în numărul 333) şi aprilie 2002 (“Nudul” în numărul 474).

Redacția LiterNet

7 iunie 2002

CUPRINS

From: Cornel Mihai Ungureanu (cuvînt înainte de Delia Oprea)

SCRISORI PUBLICATE ÎN REVISTA "DILEMA"

- BOEMA
- DE RUSALII, LA ALEXANDRIA
- LA BISERICA SF. GHEORGHE DIN CRAIOVA
- BUNICA, PĂRINȚII, DALI...
- VAMA VECHE. SÂMBĂTĂ LA PRÂNZ.
- GREAȚA ÎNȚELEASĂ
- ERA PE VREMEA LUI CEAUȘESCU
- ÎMI PLAC BĂTRÂNII
- DEMOCRAȚIE LOCALĂ
- DIN BUCĂTĂRIE
- LA CRAIOVA, PE STRADA ROMÂNIA MUNCITOARE
- CRAIOVA, ÎN APRILIE 2000
- MIE ÎMI PLACE DEMOCRAȚIA...
- ÎN CRAIOVA, LA 8 AUGUST 2000
- TOT OLIMPIADA...
- CITIND *DILEMA* DE LA CRAIOVA LA BUCUREȘTI
- AVEȚI SOLUȚIE MAI BUNĂ DECÂT DEMOCRAȚIA?
- SĂRBĂTOAREA BERII
- BICE CAILOR...
- RĂSPUNS DOMNULUI MIRCEA FABIAN
- DESPRE FRACTALI LA IȘALNIȚA
- Z. ORNEA
- TAXIUL ROȘU
- NUDUL
- Meseria de scriitor

SCRISORI NEPUBLICATE

30 iunie 1999
3 iulie 1999
12 iulie 1999
17 iulie 1999
27 august 1999
9 septembrie 1999
26 septembrie 1999
6 octombrie 1999
7 octombrie 1999
8 octombrie 1999
9 octombrie 2000
8 noiembrie 1999
13 noiembrie 1999
18 noiembrie 1999
20 martie 2000
11 mai 2000
24 mai 2000
28 mai 2000
29 mai 2000
30 iunie 2000
1 iulie 2000
12 iulie 2000
4 octombrie 2000
6 martie 2001
22 martie 2001
28 aprilie 2001
29 aprilie 2001
10 mai 2001
22 mai 2001
24 mai 2001

octombrie 2001
17 octombrie 2001
Octombrie 2001
21 noiembrie 2001
24 martie 2002

From: Cornel Mihai Ungureanu

(cuvînt înainte de Delia Oprea)

Toată copilăria, şi apoi adolescența mea, au fost sub semnul zarzărului lui Teodoreanu, când deschideam câte un geam aşteptam să văd minunea aceea, pom alb, înflorit sau altfel spus: bucurie, iubire pură, tristețe dolescentină… uneori am văzut zarzărul, abia zărit sau scufundată în el am trecut prin toate stările, am înțeles, am simțit.

Un singur lucru a rămas profund, frustrant necunoscut: ce scria Dănuț? Caietele acelea pe care uneori i le pregătea Monica, caiete normale de scolăriță, pline însă de cuvintele lui. Sunt dorințe neîmplinite care te urmăresc o viață, mi se întâmpla să visez caietele albe, să le doresc umplute de cuvinte.

Apoi din senin, mult mai târziu, a apărut Dan Deleanu. Era pe net, îl chema Cornel Mihai Ungureanu şi într-o zi mi-a trimis un caiet, l-am recunoscut imediat chiar dacă avea altă formă, în el erau cuvintele care îmi lipsiseră atâta vreme. Un Dan Deleanu matur, îngrijorat uneori de problemele lumii în care trăieşte, serios, alteori cel din copilărie, de multe ori adolescentul pe care l-am iubit. Aşa că, sincer, nu ştiu ce prezint acum, poate o carte doar visată, oricum nu e obligatoriu să simțiți la fel pentru că în definitiv scrisorile asta sunt: mesaje. Mesaje pentru fiecare dintre noi, al meu este de la Dan Deleanu.

Volumul este împărțit în două părți…deloc diferite, pentru că sunt toate scrisori şi sunt scrise de Cornel Mihai Ungureanu. Numai că unele au ajuns la un destinatar şi au fost publicate în Dilema, altele le-am numit nepublicate pentru că ni se părea că încă sunt pe drum, în plicuri virtuale. De curând, însă, mi-am dat seama că era greşit, scrisorile acelea au ajuns şi ele undeva, sunt scrisori pentru noi, toate au ajuns la destinatar. În timpul în care lucram la acest volum o scrisoare "de-a noastră" a trebuit să o mutăm la "publicate în Dilema" pentru că a apărut şi acolo…poate atunci când veți citi altele vor avea aceeaşi soartă, şi poate, în timp, chiar nu va mai avea sens să le despărțim, dumneavoastră nu o faceți, lăsați-ne doar pe noi, o

facem din orgoliu pentru că, uneori, ne-a scris frumos şi trist Cornel Mihai Ungureanu.

Sau nu el?

SCRISORI PUBLICATE ÎN REVISTA “DILEMA”

Motto: “Fără să cauţi neapărat, vezi duzini de construcţii vandalizate de-a dreptul (vandalizate precum vandalizat este cavoul familiei Vorvoreanu, monument de artă din cimitirul Ungureni al Craiovei; ar merita o poveste aparte, scrisă de Cornel Mihai Ungureanu, *agentul nostru* în urbe)”.

Adrian Cioroianu, în articolul *Sudul, prin uleiul secetei*,
Dilema, nr. 392, 18-24 august 2000

BOEMA

Eram cu un bun prieten al meu. Mâncam covrigi cu sare, beam bere şi vorbeam despre fetele care tocmai treceau prin ploaie. Şi prin viaţa noastră. Ne simţeam bine împreună.

La un moment dat, prietenul meu îmi spune că i-a venit o idee grozavă şi că trebuie neapărat s-o pună pe hârtie. (El poartă părul lung, geniu, barbă, ochelari de soare pe care şi-i scoate atunci când îşi pune ochelarii de lună). Trebuie, deci, să plece. *Merg şi eu*! zic. Ezită. *Bine*, acceptă el. *Hai!*

În ploaie. Străzi. La stânga. Dreapta. Iar la dreapta. Mahala. Apoi margine. Noroi. Înainte, cu prietenul meu. Se opreşte lângă un turn atât de înalt încât capătul i se pierde în cer. Nu e deloc rigid turnul ăsta, parcă ar fi din sticlă topită în care Cineva suflă spre a-i da o formă anume. *Aici e*, îmi spune prietenul meu. *Asta e! BOEMA*!

Intrăm. Prietenul meu mă uită îndată pentru o maşină veche de scris.

Excentrici. Orgolioşi. Nebuni. Singuri. Nesăţioşi. Cântă. Pictează. Scriu. Dansează. Artiştii. Cineva suflă peste ei, de sus, cu aer cald. Cu aer bun. Inspiră. Suflă iar. Inspiră.

Ce caut eu aici? îmi zic şi o voce parcă îmi răspunde: *Atenţie, se deschid uşile. Urmează Staţia. Cu peronul pe partea asta* - şi până să mă dumiresc, zvârrrr! mă trezesc afară. Înapoi. La responsabilităţi, facturi ce trebuie plătite, examene.

Ce repede am ieşit. Dar am şi rămas. La o maşină veche de scris. Pentru că - v-aţi prins, nu-i aşa? - eu sunt un bun prieten al meu.

DE RUSALII, LA ALEXANDRIA

(...) Nu voi face niciodată compromisul de a vă scrie ce vreţi să citiţi. Nu pot spune decât ce gândesc. Despre vizita Papei, de exemplu.

Am mers, de Rusalii, la Alexandria. Un oraş unde, dacă omitem naşterea unui scriitor la câteva decenii, *nu se întâmplă nimic*. Sub blânda seninătate a lentorii, strânşi în grupuri pe scăunele la porţi, pe terase, în grădina

publică lângă o tablă de şah, oamenii stau. Timpul pare a avea încă aici cu oamenii *nesfârşită răbdare*.

Cu emoție regăsesc întotdeauna aici acel ceva crezut pierdut. Şi mereu e altceva. O poveste cu copii care se dădeau în *cârnuşcă*, o firmă străină sub care, explicativ, se precizează: *metalo-chimice*, etc.

Şi iată-mă pe o stradă a copilăriei, care duce în marginea pădurii unde se fac pregătiri pentru bâlci. E asfaltată strada, acum. Au apărut câteva vile. Maşinile străine parcate la umbra pomilor dovedesc că şi în Teleorman capitalismul ia avânt.

Colectivista Gica îşi aduce caprele de la câmp. Ieri era supărată. Nu-i venise pensia, deşi trebuia de o săptămână. I-a spus Profira că luna asta nu vor primi deloc pensiile. Motivul? Vizita Papei. *Aşa o fi? Voi ăştia, pe la facultăţi, ce ziceţi?* O liniştisem râzând.

Îmi spune acum că a primit pensia. Supărarea însă nu i-a trecut. *Ziceam că iau şi eu o sută douăzeci luna asta, dar mi-au dat tot o sută. Mi-au oprit zece mii pentru sănătate, zece mii pentru nu mai ştiu ce... Arde-i-ar focu' cu Papa al lor! C-au cheltuit cu el patru miliarde şi mie îmi dă o sută de mii pe lună*.

Aş fi vrut să-i spun. Despre momentele înălțătoare, despre semnificații şi imaginea României, dar colectivista Gica a intrat bodogănind în curte. Iar eu am plecat cu cuvintele mele nespuse. Mi-a venit în minte nepoțelul patriarhului Teoctist, intervievat de o reporteră a Antenei 1: “Cum ți se pare faptul că Papa vine în România?” „Mi se pare că vine cu avionul” a răspuns el. Zâmbesc din nou.

PS. Cei puțini, supărați pe vizita Papei, sunt totuşi ai noştri. Iar supărarea lor e alta. Dar ei nu ştiu.

LA BISERICA SF. GHEORGHE DIN CRAIOVA

Duminică spre prânz.
Cireşe coapte. Garduri.

Biserica Sf. Gheorghe. Când ajung, slujba e pe sfârşite. Oamenii încep să plece. Moment de maxim pentru cerşetorii aflați la locurile lor. I-am învățat. În poartă mă întâmpină țiganca tânără, cu copilu' în brațe: *Dă-mi şi mie o sută de lei*. *N-am* - îi spun cu toată sinceritatea mea de student care n-are bursă, părinți, slujbă şi care, în ultimele zile, a vândut borcane goale mierarilor din piață pentru a face rost de două eugenii pe zi (nu că n-ar fi vina mea!). Nu mă crede. Observă că sunt tuns scurt. Nu-i satisfac exigențele estetice şi ține să mi-o spună (trăim doar în extazul *baudrillardian* al comunicării): *Da' de unde vii? De la puşcărie?*

De la umbra unui pin ne priveşte bărbatul ei (probabil), un tânăr rrom cu mustață. El nu cerşeşte. După ce oamenii pleacă, ea îi dă cuminte banii. El îi numără.

Urmează tânărul cu ochi albaştri şi probleme psihice (el profită uneori de aglomerație pentru a se apropia de trupurile tinere ale fetelor, chiar în biserică), țiganca bătrână (n-am văzut riduri atât de adânci ca pe fața ei) şi bărbatul înalt căruia îi lipseşte o mână. Astăzi el e supărat. Îi apostrofează cu vorbe grele pe cei care nu-i dau, le-a declarat război, aruncă după bătrânelele habotnice cu monede, demonstrativ.

Studenții vorbesc despre examene şi despre fotbal. *Ce faci, bă vere?* zboară întrebarea unei fete către o alta cu un rucsăcel în spate. (Mă gândesc cu dor la prietenii mei ploieşteni pe care acest apelativ i-ar distra la culme, mai ales că are drept destinație o fată). *Intri-n bac? Te-a trecut profa? Ne-a trecut pe toți. Măcar mă duc la Calafat sau în Bechet şi tot iau eu bacu. Spre Bulgaria*. Explozie de râs. *Uite-l pe Neală!* zice cea cu bacu şi cu rucsăcelu. *Ce faci Neală? Cum a fost în Capitală?* recită ea, mai tare. Întorc capul şi văd un adolescent fălos. *Bine*, zice el. *Mă duc la ştrand. Nu mergeți?* Nu se duc. N-au costume. Râd. Băiatul pleacă, dar, după câțiva metri se întoarce, pe jumătate nedumerit, pe jumătate indignat: *Auziți*, le strigă el. *Mi se pare că ăştia în Bucureşti nu vorbesc cu o țâră!!*

E adevărat?

BUNICA, PĂRINȚII, DALI...

Părinții mei nu au fost oameni despre care să se poată spune că îşi urmăreau interesul cu încăpățânare. Poate că nu e o întâmplare că sunt un om sărac. Roberto Benigni le era recunoscător părinților lui pentru sărăcie. Aş fi vrut s-o spun eu primul.

Pe mine m-a crescut bunica. Din partea mamei. Într-o casă mică, dar cu o curte mare, plină de taine şi flori. Bunica era bătrână. M-a învățat să fiu modest, să nu cer nimănui nimic, să vorbesc doar atunci când sunt întrebat, să stau în banca mea. Şi a murit.

Mai târziu, după ce părinții mei au murit şi ei, nu se schimbaseră prea multe în mentalitatea mea. O frază de genul: *Capacitatea mea de a profita de orice e practic nelimitată* (Salvador Dali) - m-ar fi stârnit să dau o mică lecție de morală de pe poziția nobleții dezinteresului. Aveam chiar naivitatea de a mă simți nedreptățit când vedeam ce uşor sunt aşezați alții în viață (cum împlinesc 18 ani, cum primesc cheile maşinii, examenele se trec şi ele mai uşor, la practică nici nu trebuie să mai vii, când termini facultatea te aşteaptă deja un loc, undeva etc). E bine să ai părinți, chiar dacă le spui *babaci, aia bătrână, doamna, domnul*. Îi iubeşti, deşi ei te mai supără cu gusturile lor, cu concepțiile lor învechite.

Interesul poartă oamenii în direcții. Convergente. Punctul de convergență este reuşita în viață care înseamnă, după caz: dobândirea unei situații materiale prospere (de cele mai multe ori), a gloriei, a unui titlu. Aş compara această urmărire consecventă a unui anume interes acceptat de societate drept pozitiv, cu o cursă pe o bicicletă cu ghidonul blocat. Intrați în urmărirea interesului material, *ne cam pierdem viața, câştigându-ne*

existența cum spunea I.D. Sârbu. Soluția ar fi să slăbim puțin ghidonul. Nu prea mult, pentru că atunci ar merge în gol, căderea fiind asigurată.

Priveam aseară, la PRO TV, *Născut pe 4 iulie*. Interesul eroului filmului era să rămână acasă, dar el a fost interesat de a pleca în Vietnam. O greşită apreciere care l-a adus într-un scaun pe rotile, schimbându-i viața într-un mic iad. Nu ştiu cât de vinovat era guvernul, câtă vreme el a plecat voluntar. A ales.

De aceea eu am înțelegere pentru interesul care se face individualism. Egoism. Zgârcenie, chiar.

Mai greu îmi e cu interesul care se face răutate, meschinărie, ură. *Nimeni nu e rău pe degeaba. Trebuie să existe o cauză care-l determină şi aceasta e totdeauna un interes.* (Montesquieu). Poate că nu totdeauna. Dar de multe ori.

Interesul meu, în viziunea celor din jur este să îmi iau licența, să ajung economist. Ceea ce mă interesează pe mine este scrisul. Chinul şi bucuria de a crea poveşti, personaje. Nu prea spun asta. Oamenii mă privesc ca şi cum mi s-ar întâmpla o nenorocire. Cu câteva excepții pe care, din întâmplare, le iubesc.

P.S. Într-o zi, când voi fi un scriitor bătrân, iar voi veți fi o revistă cu bogată tradiție am să vă amintesc că m-ați publicat. Şi unde! Pe aceeaşi pagină cu Faulkner!

VAMA VECHE. SÂMBĂTĂ LA PRÂNZ.

Ghimpii cu flori mov s-au uscat. Au rămas cei cu flori galbene.

Briză puternică. Aer umed şi cald. Valuri mari. Plajă plină. Corturi. Jeepuri. Pescăruşi. Bărbați cu celulare. Femei cu celulită. Nu numai jeepuri. Umbrele. Câini de rasă. Câini din sat. Mulți copii. Casetofoane. Nudişti. Vânzători ambulanți. Saltele pneumatice.

Invazia civilizației a pus pe fugă sălbăticia de altădată. Vama Veche devine, prin costineştizare, o Vamă Nouă. Concluzie vizibilă şi după lăsarea întunericului. Cu excepția familiştilor care stau la o şuetă în fața cortului,

turiştii se strâng pe terase. Denumirile lor exprimă diversitatea ofertei: poţi alege între *Kosovo* şi *El Dorado.* Au apărut jocuri de lumini, muzică disco, neoane albastre, chelneri stilaţi *(Îmi permiteţi să debarasez?*). Publicul ţintă nu mai e alcătuit din grupurile de hippie, decât sporadic.

Aici, de exemplu. Câteva fete se învârt în ritm de Bregovic. În faţa barului stă, nehotărât, un rocker pletos. Barmanul rezistă un timp, apoi cedează: *Zi ceva, că mă lasă nervii*. Rockerul ia o bere. Barmanul îl avertizează să nu ia lemne de foc fără să ceară şi-i povesteşte cum doi motociclişti beţi plecaseră, în noaptea trecută, cu WC-ul lui. Voiau să-l pună pe foc. *Cum e cafeaua?* întreabă un tip înalt, tuns scurt. *Vin nemţii!* zice barmanul. *Din Neptun. Pentru cafeaua asta. Facem un târg: dacă nu-ţi place, îţi mai dau una şi nu-mi plăteşti nimic*.

O fată adună mucurile de ţigări de la o masă abia eliberată. Ia şi sticla de bere pe fundul căreia a mai rămas o gură. *Ce tristă ar fi viaţa dacă oamenii nu şi-ar stinge ţigările la jumătate şi noi n-am găsi chiştoacele!* îi spune prietenei ei, care nu fumează. Goleşte doar sticla de bere, toastând: *Pentru... orice eventualitate!* Prima fată încearcă să descifreze în lumina slabă ce scrie pe cele două-trei chiştoace. *De o săptămână numai de-astea fumez:* "**Ceapuc>, zice. Veselia e mare. Se mişcă toţi, în ritmul muzicii. Unii bat cărţile, alţii joacă *pot să trec podul*; se primesc (şi se duc la îndeplinire) porunci năstruşnice. De la o terasă vine o fată cu o sticlă de vodcă pe care a câştigat-o la un concurs de dans. Face cinste. Vin şi doi hippioţi care anunţă că e un foc pe plajă. În treacăt, le spun celor de la mese, care au consumaţie: *Burghezilor!* Apoi pleacă, *în aia lor* (dacă e să-i credem) să bea ceva, *la greu*. În vara asta pe toate le fac *la greu* (se îmbată, fac dragoste, taie un pepene etc).**

Către zori, terasa se goleşte. Fac un tur, pe plajă, în aşteptarea răsăritului. În corturi, oamenii dorm. Focul hippioţilor abia mai pâlpâie. Frumuseţea lor e decorativă. Când te apropii, vorbesc. Şi plăcerea dispare. Câţiva dorm pe jos, în sacii lor. Se aude spargerea de valuri. Şi o ceartă de cuplu. *Voiam să facem sex*, zice ea, *şi tu ai plecat să bei cu prietenii tăi! -De ce nu mi-ai spus*? *- Cum să-ţi spun? Dar nu te-am mângâiat*? *- Trebuia să-mi spui. Vreau să te aud cum îmi spui!* Le văd acum siluetele şi mă îndepărtez cum pot mai repede, schimbând direcţia. *Nu înţeleg de ce nu finalizăm odată!* se aude disperarea din glasul ei.

Trec de cazemata devenită şi ea local şi aştept acolo, în nisip, până când minunea se produce. Soarele răsare, deşi Iliescu nu apare. Apoi, după ce mă bucur îndestul, pornesc spre sat.

Pe drumul de țară, cu o halbă în mână, în fața mea, rockerul pletos merge în zig-zag. De lângă un gard, doi tineri săteni îl privesc colțos. *Pletosule, să te duci în țara ta!* țipă unul dintre ei. Rockerul nu răspunde.

Aşteaptă!* îi strig în gând. *Merg şi eu!

Tristețe: în Vama Veche nu se găsea decât o revistă. Şi aia extremistă. Nici în Mangalia, nici în Constanța n-am reuşit, în zona gării, să găsesc ce căutam. Aşa că am citit *Dilema* în Gara de Nord, în miez de noapte cu lună plină, în lumina chioară de pe peron, dar îmi tot venea în minte zâmbetul ministrului transporturilor când o fi dat dispoziția ca pe ruta Bucureşti-Constanța să nu mai circule nici un accelerat. Şi treceau pe lângă mine trenuri care se numeau *Avram Iancu* sau *Ştefan cel Mare*, şi mă întrebam dacă turcii au şi ei, pe calea ferată, un *Osman Paşa*, un *Mahomed*, dacă în Franța există un tren *Ludovic al XIV-lea* sau *Napoleon Bonaparte*. Mă întrebam aşa, ca prostu'. Şi doar cu puțină ironie.

GREAȚA ÎNȚELEASĂ

În anii 70 şi într-un roman de Kundera, un mecanic auto povesteşte: În Piața Vaclav din Praga vomită un tip. Un altul, aflat în trecere pe-

acolo, îl priveşte şi, clătinând din cap, îi spune: de-aţi şti cât de bine vă înţeleg...

În 1990, în Piaţa Universităţii din Bucureşti, o serie de intelectuali, personalităţi publice, numeroşi studenţi, alţi tineri, atinşi de o greaţă epidemică, mai ales după alegerile din mai, s-au adunat spre a-şi face cunoscută lumii boala. Mai erau, în ţară, oameni cărora le venea să vomite, dar cei mai mulţi aveau stomacul tare. Erau sănătoşi. Sau credeau că sunt.

Cei mai sănătoşi, cei cu lămpaşele, au venit să cureţe focarul de infecţie aşa cum s-au priceput, aplicând un tratament empiric, cu mijloace specifice, tradiţionale, în ideea, mai veche: bătaia e ruptă din rai.

Medicii i-au îndrumat la faţa locului, le-au mulţumit pentru participare, negând însă că ei ar fi prescris tratamentul.

Tinerii şi-au dus greaţa acasă. Unii au încercat să-şi găsească singuri leac. În funcţie de posibilităţi, imaginaţie, cunoştinţe, limbi străine ştiute, au început să se trateze cu... Canada, Italia, Germania, SUA. Şi aşa mai departe.

Eu mi-am dus boala pe picioare aşteptând 6 ani până când cei cu vărsături au devenit majoritari. Medicii au fost schimbaţi. Greaţa mi-a trecut. Dar, după o scurtă perioadă de euforie, am început să mă sufoc. Mai mulţi prieteni, cu aceleaşi simptome, susţin că trece tot cu Canada, Italia, Germania, SUA. Că altă scăpare nu-i.

Eu mai sper.

ERA PE VREMEA LUI CEAUŞESCU

Poate era septembrie, cu ultimii fluturi jucându-se în lumina galbenă ca mierea.

Poate era octombrie. Cu pocnet de castane şi fuioare de fum ieşind din grămezile de frunze aprinse.

Nu-mi amintesc exact. Ştiu doar că ne-am pomenit cu ea, pe neaşteptate, în casa noastră mică din cartierul Craiovița Veche.

Părinții mei au strâmbat din nas. Şi aşa eram înghesuiți, ea mai lipsea! (În camera de la stradă un perete se surpase la cutremurul din '77 şi nu mai putea sta nimeni). Dar, de nevoie, au primit-o. Nu au putut sau nu au ştiut să o dea afară. S-au mulțumit s-o ascundă de ochii vecinilor, pentru că era urâtă.

Din cauza ei se certau mai des. Parcă şi pe noi, copiii, ne certau mai des, mai fără motiv. Nu ne supăram. Prezența ei clandestină în casa noastră aducea o notă de complicitate, de mister, deşi era o sursă perpetuă de nemulțumire.

Nu am luat-o niciodată cu mine la cursuri (eram - din întâmplare şi în absența oricărei dorințe de a deveni inginer - în anul I la TCM). Nici la concertele rock - pe care, în acea vreme, nu le scăpam. Când însă un coleg m-a vizitat acasă, am fost nevoit, nu fără jenă şi oarecare umilință, să fac prezentările.

Cu timpul, m-am obişnuit. O priveam uneori, pe furiş. Tare urâtă mai era! A început să-mi placă nepăsarea ei față de ostilitatea noastră. Orgoliul cu care ne răspundea. Aerul boem. Am început să mă simt atras de urâțenia ei de care toți fugeau ca de ciumă. Prea n-o iubea nimeni! M-am trezit crezând că o iubesc eu.

După ce tata a murit, mama a primit un apartament la bloc, în care ne-am mutat cu toții. Ea ne-a urmat în tăcere. Mama era prea slabă s-o alunge. Am crezut că va pleca singură după decembrie 89. Dar n-a plecat.

Prezența ei îmi părea, câteodată, ireală. Incredibilă. Parcă era o stafie. O iubeam şi o uram - pe rând şi deodată. Credeam că sunt al ei şi că ea mi se potriveşte. Că o doresc, deşi uneori simțeam că dacă ea nu pleacă, voi pleca eu.

Am obosit. Rare şi false clipe de voluptate; prea multă zbatere, în rest.

E timpul să te cari, buna mea prietenă. Mai bine zis, te voi zvârli pe uşă afară, *sărăcie*!

În septembrie, în lumina galbenă ca mierea. Sau poate-n octombrie, cu pocnet de castane în grămezile de frunze aprinse.

Dar nu mai târziu.

Pentru că mâine este Sf. Alexandru, o urare lui Leo Şerban: la mulți ani şi la multe filme bune! Felicitări pentru ultimul număr - Bunătatea.

Şi o urare şi pentru o anumită alee, la al cărei număr 38, sunteți: fii liniştită!

Rândurile mele au fost numai despre sărăcie. Despre mizerie nu am scris. Am citit: *Foamea* lui Knut Hamsun şi Brunea Fox - *Între mizerie şi boală*, *Trustul cerşetorilor*.

ÎMI PLAC BĂTRÂNII

Am o veste proastă şi una rea. Cu care să încep?

Aleg eu.

Vestea cea rea: m-am hotărât să vă scriu totuşi pe o temă mai veche, fără să mă las inhibat de întârziere.

***Conflicte între generații*, aşadar.**

Îmi plac bătrânii. Mi-au plăcut întotdeauna. Chiar şi când eram mic mă atrăgeau nu doar cei buni, ci şi cei morocănoşi. Îi ascultam şi îi ascult şi acum cu mult drag, depănându-şi poveştile: cum se distrau, care le erau jocurile, cum erau fetele, cum fumau pe ascuns țigări *comerciale*. *Pe-atunci nu erau domni, ca acu* - îmi spune tanti Dida. *Lumea asta făcea: se ducea la câmp. Şi ca să poată să lucreze dimineața, pe răcoare - la coasă, la sapă - dormea omu acolo, peste noapte, cu nevasta. Aşterneau o treanță, în iarbă, se întindeau unu lângă altu şi, după un timp, se-auzea nevasta: - Iancule! Şopârla, Iancule!; - Taci de, că eu sunt*, răspundea omu - şi mă priveşte hâtru tanti Dida, cu cei 75

de ani pe care îi împlineşte chiar azi. Iar eu mă simt mai bine ca în orice discotecă.

Ceea ce mă desparte de alte generații nu e mai mult decât ceea ce mă desparte de generația mea.

Mentalități învechite fac posibilă izgonirea bătrânilor din casele lor, la azil sau aiurea, de către proprii copii. Mai ales în familiile nevoiaşe, unde proprietatea asupra casei sau a locului reprezintă cheia de boltă a existenței. Civilizația, nivelul mai ridicat al veniturilor, educația în spiritul construirii unei cariere transformă conflictul, în familiile moderne, în unul cu final amiabil. Într-o epocă în care e la modă ca tânărul să facă meditație cu doi profesori la aceeaşi materie pentru a-şi asigura admiterea într-o şcoală superioară, relația părinte-copil stă sub semnul lui "să vedem cum te comporți". O replică de genul: *Cum te duci tu la Sighişoara, doar cu sacul de dormit? Ce vrei tu să devii? Vagaboanda munților?* poate fi înghițită înainte de a fi rostită, dacă fata şi-a îndeplinit obiectivele (note mari, integralistă etc).

Fronda. Tăcerile încăpățânate. Visul fugii de acasă (era în comunism şi unde altundeva visam să fug, dacă nu pe şantierele patriei, ca în piesele de la televizor cu Valentin Uritescu în rolul maistrului care-l trimite pe noul venit să-i aducă o găleată de curent electric). Toate astea zac sub o crustă groasă. Părinții mei nu mai sunt. M-au lăsat să câştig, prin neprezentare.

Ultima duminică de august. Sora mea schimbă discurile la pick-up-ul vechi şi cehoslovac. Dansez cu fata pe care-o iubesc. Ore în şir dansăm, cântăm, dansăm! Ca nebunii! Toți trei! Cântece de care uitasem, dar cărora le ştiu, pe de rost, cuvintele. Şi, deodată, în vălmăşagul amintirilor, primul tango.

Mai întâi dansează ei. Eu încerc să prind paşii, privind. La pick-up-ul nu atât de vechi, dar la fel de cehoslovac, vocea tremurată a lui Cristian Vasile: *Ce vrei să-ți scriu/ acuma când ne despărțim?/ Ce vrei să-ți scriu/ noi nu ne mai iubim!* Ce cuminte e mama! Ce pătimaş, tata! Ce frumoşi, amândoi! Au terminat. Tata îmi dă ultime indicații şi sacoul lui. Mă îmbărbătează. Parcă pluteşte mama! Eu sunt aşa greoi!

Vestea proastă: de aseară a fost reluat un binecunoscut talk-show la Antena 1.

DEMOCRAȚIE LOCALĂ

Craiova văzută din car e cel mai frumos oraş din lume, susținea Marin Sorescu.

Nici din balconul meu n-arată prea rău. Parcă niciodată n-a fost o primăvară atât de frumoasă! Cred că nu peste multe zile îşi vor face apariția - deasupra uzinei de locomotive şi a silozului cu iluzii de castel medieval - planoarele, pe cerul ăsta albastru, spre completare.

Vasile Bulucea a fost ales primar al Craiovei în 1996, la un scor strâns. Poate nici nu ar fi câştigat, fără prezența cenaclului lui Adrian Păunescu în Craiovița Nouă - pata de culoare a oraşului nostru. După o seară de mare cultură națională şi propagandă electorală, balanța s-a înclinat înspre tovarăşul Bulucea, reprezentant al PSM.

Mărturisesc că am votat pentru contracandidatul actualului primar. Şi că s-a întâmplat să iau parte la concertul de sărbătorire a victoriei domniei sale, concert susținut tot de cenaclul păunescian (n-am să roşesc acum pentru asta. Aş putea spune că voiam să ascult Ulciorul lui Omar Khayyam, dar m-am prins în horă şi cu o mulțime de rromi care cântau în gura mare: Doamne, ocroteşte-i pe români!). Încă de atunci, în sinea mea, i-am dorit primarului ales, succes, căci alegerile fuseseră libere, aşa că în Albania nu am fugit, cum susținea un reporter de televiziune că vor face mulți craioveni.

În aceşti patru ani, l-am văzut adesea pe primarul nostru, întotdeauna de la distanță- la diferite manifestări, festivaluri organizate la noi, fie pe postul local de televiziune. Nu l-am văzut niciodată făcând politică, în schimb mi-a părut un bun organizator, un om energic, mereu dispus să asculte şi să rezolve, dar şi cel mai tare tip sexy care dansează Macarena, cum îl considera o liceeană intervievată cu nu mai ştiu ce prilej vesel.

Poate că lucrurile ar merge mai bine, dacă şi la nivel central jocul politic ar ține doar cât campania electorală, dacă oamenii politici nu s-ar mai certa seară de seară pe ecranele televizoarelor. Cultura îi uneşte pe oameni, politica îi separă, scria Eugene Ionesco. Eu nu zic să facem

neapărat mai multă cultură (veți spune că vreau prea mult), dar putem să facem mai mult sport. Sau turism. Plajă. Grădinărit. Să dansăm mai mult. Să ne jucăm. Să ne rugăm. Să ieşim la iarbă verde. La teatru. La jogging. Şi să facem politică doar aşa...o dată la patru ani. Şi atunci, zâmbind.

DIN BUCĂTĂRIE

Deschid ochii şi lumina zilei îmi voalează instantaneu visele. Nu şi visurile. Ele rămân clare.

În bucătăria mea, singur îmi pregătesc cafeaua (pe care o beau) şi un atac de cord (pe care-l mai amân). Şi asta în fiecare dimineață.

Lucruri care merg bine? Ar fi: trenurile japoneze, economia americană, maşinile suedeze, turismul spaniol... Cum? Ceva cu specific național? Nimic mai simplu: grevele, inflația, talk-show-urile, epidemiile (inclusiv cele de obscuritate) etc.

Am chiar bănuiala că lucrurile astea care merg bine la noi sunt mai numeroase decât cele care merg rău (economia, puterea de cumpărare, reforma, ş.a.). dar nu bag mâna-n foc!

Un răspuns posibil la întrebarea poetului (național, dacă vreți, deşi n-am înțeles de ce asta e de bine): *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie, / Țara mea de glorii, țara mea de dor?* ar fi, în aceste vremi, ca lucrurile care merg rău să meargă bine, iar cele care merg bine s-o lase mai moale.

LA CRAIOVA, PE STRADA ROMÂNIA MUNCITOARE

Plouă din norii grăbiți peste caloriferele ruginite, aruncate unele peste altele, în curtea şcolii. Clădiri galbene şi triste stau pe margine. Vocea ascuțită a unei profe dictând monoton. Un elev de la țară proptit într-o uşă mă priveşte *hard*, cum stau în ploaie. Din când în când aplică

pe asfalt un scuipat lung. *Măi să fie!* îmi zic. *Să ştii că preşedintele Constantinescu avea dreptate! Ar trebui să dezvoltăm industria de soft!*

Cu vehemență mă ceartă o cioară ce tocmai aterizează pe capul (statuii) regelui Ferdinand. Am întârziat, e adevărat. Doar c-un secol şi-un pic să fi venit mai devreme! L-aş fi putut întâlni aici, la Şcoala de Arte şi Meserii din Craiova, pe micul Brâncuşi (dacă-mi permiteți adjectivul). Plec înainte ca femeia de serviciu să taie cu foarfeca şi ultimul trandafir zgribulit.

Strada. *Marele terci al oamenilor de la oraşe* în care, célinianã *furnicuță verticală*, mă amestec. Un banc cu Bulă şi Denis, în coloana studenților grevişti. Sirena unei fabrici, de departe. (Ulise a fost un tip norocos, nu credeți?). Doi elevi în căutarea răspunsului la o întrebare fundamentală (pentru ei): dacă Oana, de la a XI-a se... Vocea lui Iglesias printre frâne de maşini. Gândul că prietena mea priveşte acum Vltava, dă cu piciorul în frunze, intră într-un bar praghez şi, în ciuda avertismentului unei mătuşi (să-şi respecte principiile), flirtează cu un băiat străin. De ce străin?

Un câine se repede la singurătatea mea. O latră, fără s-o atingă măcar. Sunt pe strada *România Muncitoare*. Degeaba zâmbiți.

Ajung în sfârşit la locul unde o revistă culturală dă chef, la aniversare. Mi-am luat invitația şi, din greşeală sau nu, sfiala. Un colocviu interesant. Cafele, gustări, şampanie. Oamenii de cultură ai oraşului meu în jovialitatea pauzei. Singurătatea mea nu se repede la nimeni.

Rămân şi la programul artistic, bucurându-mă de Verdi, Shakespeare, Ceaikovski. Ce simte oare pianistul atunci când, în plin *Intermezzo* de Brahms, aude în sală un celular intransigent ca un lider sindical? Aş putea să-l întreb, la ieşire. Aşteaptă pe cineva, pe celălalt trotuar, în ploaia devenită lapoviță. Probabil, însă, că nu pe mine, îmi zic şi, ca să-mi scuz timiditatea, mă gândesc că şi lui Parsifal i-a luat ceva timp.

CRAIOVA, ÎN APRILIE 2000

Oraşul nu s-a schimbat prea mult. Blocurile, fabricile din marginile lui (există şi margini interioare ale oraşului, dai peste ele când nu te-aştepți!) sunt aceleaşi. E drept, au apărut panourile publicitare, câteva benzinării, *Mc Donald's*, tramvaie uzate aduse din Germania. Fețele oamenilor nu s-au schimbat. Bătrânii arată la fel. Elevii nu mai au uniforme, nici carnete UTC. Fetele au părul vopsit ca unghiile şi sandale despre care ați scris şi voi. O glumă.

Studenții nu mai culeg recolta. Se dau burse în străinătate. Cei cărora nu le e dragă şcoala nu se mai fac strungari, ci taximetriști. Fetele tot vânzătoare. Avem discoteci, baruri, greve, bingo, chat, telenovele. Nu mai avem antene pentru sârbi.

La sat, oamenii şi-au primit pământul înapoi. Unii se duc cu Dacia să-l muncească. Dar tot moromețian se-adună şi pun masa, lângă maşină. Apoi dau cu sapa sau ară. Cei mai mulți ară cu plugul. Femeia (sau copilu') mână calul (sau măgarul, dacă acesta este de acord), în timp ce bărbatul ține bine de coarnele plugului.

Seara privesc *Sunset Beach* sau plâng la *Surprize, surprize...*

Elevii mai mari sunt scutiți de câmp, au avut testare pentru bac. *Ce v-a dat, mamă? A fost greu?* Am făcut. Ne-a dat Porcul mistreț cu dinți de argint.

Corina îmi spune că unele sate sunt tare sărace. Că a văzut o femeie care avea în camera ei şi cocina în care *habita* porcul. Că erau şi doi copii despre care se spunea că iarna se hrănesc cu coceni, iar vara *pasc*

ca iezii iarbă, din curte. E prea trist ca să nu fie adevărat. Şi veți spune că e o excepție, iar eu vă întreb dacă există şi o regulă pe care o confirmă.

E bine însă! Sâmbătă seara, în câte un sat, în câte un bar, aduce patronul două fete, de la oraş, iar țăranul român poate vedea _live_ un număr de strip-tease, spre disperarea şi indignarea sătencelor.

Mă întreb ce gândesc aceşti oameni despre capitalism, despre democrație. Le ascult comentariile politice în trenurile acelea personale în care aş spune că puțină lume are bilet şi, de regulă, cei ce au aşa ceva stau în picioare. Aş spune despre ceilalți că merg cu _naşu_. (_Naşu_ e tot de la țară. După ce trece, oamenii spun că şi-a făcut vilă în sat, _naşu_. Că are gresie în curte. Mai spun că şi naşii dau o cotă, mai sus, că de-aia nu se ia nici o măsură. Eu nu cred. Poate în altă țară! Nu pot crede că se întâmplă aşa ceva la noi, în țara fără polițişti corupți, fără medici care nu operează dacă nu li se dă o anumită sumă, fără preoți mutați în alte parohii pentru că _jupoaie oamenii_, fără păduri înjumătățite, fără bacşişuri, fără politicieni incorecți, cu funcționari cinstiți şi echipe de fotbal care joacă fotbal chiar şi pe stadionul Rocar).

Oamenii ştiu ce e de făcut. Unii zic că tot dictatura ar fi mai bună. Alții s-au săturat de cursul dolarului. Ei, de exemplu, ar pune lira sterlină. Americanii să stea în America lor, cu dolari cu tot. Alții au programe pentru agricultură, unii ştiu cum ar trebui făcută reforma (în privința privatizării, ei _nu sunt de acord_. Deja statul a pierdut prea mult şi pe nimica).

Dacă există o gândire capitalistă în mintea acestor oameni, ea este, cel mult, larvară. Efectele propagandei comuniste sunt încă puternice, clişeele pe care ea le-a indus fiind folosite în discursul politic al unor partide, după 1989. Şi sunt şi astăzi. Nu e de mirare că o bună parte a populației României consideră că, după zece ani de tranziție spre capitalism, cel mai potrivit om pentru funcția de preşedinte al țării este un fost activist al Partidului Comunist.

Şi cum atunci când spun capitalism mă gândesc la democrație, pot zice că atunci când mă gândesc la democrația românească îmi vin în minte cuvintele lui Montherlant: _Era chiar fecioară. Dar atât de puțin, încât mai bine să nu mai vorbim despre asta._

MIE ÎMI PLACE DEMOCRAȚIA...

Democrație? Cuvântul nu-mi spune nimic, îmi scrie o dilematică. Ea citeşte cu nerăbdare Dilema, începe *cu Adrian Cioroianu* şi continuă *cu Radu Cosaşu*. Crede că oamenii capabili se pierd în droguri şi alcool (eu credeam că ei ajung în Canada).

Îmi place democrația. Nu am deziluzii. Faptul că oameni politici care apărau principii pe care le împărtăşeam, nu au fost la înălțime, nu mă face să renunț la ele. Că tranziția spre a înțelege ce este democrația merge greu, atâta vreme cât în presa scrisă şi pe ecrane o mare pondere în apariții o au oameni puternic legați de trecutul comunist sau tineri intoleranți, naționalişti, îmi pare firesc. Toată această propagandă anti-occidentală îşi are rădăcinile în războiul rece.

Îi putem cere să se sinucidă? Ea este cât se poate de activă, liderii ei fac opinia, în vacarmul stârnit, de natură să zăpăcească şi minți mai ascuțite, omul de rând poate să înțeleagă principiile democrației?

Nu democrația e de vină că în România destule lucruri, în mai toate domeniile, nu merg. *Pentru că, la noi în țară, acest regim n-a fost experimentat ca să-şi arate roadele, dacă astăzi suferim, efectele sunt ale reacționarismului care a dominat, nu ale democrației care abia s-a înfiripat* şi mergând mai departe: *Civilizația noastră e condiționată de europenizarea noastră cu ajutorul regimului democratic*. Scria, în 1930, Ralea, citat într-o excelentă carte: Anii treizeci - Extrema dreaptă românească de către domnul Z. Ornea.

Cuvinte surprinzător de actuale, în vara anului 2000, într-un context cu totul diferit, mult mai favorabil, aş spune. Pentru că democrația începe să se aşeze şi la noi, există oameni care îi înțeleg mecanismele şi vrând-nevrând le vor învăța şi cârcotaşii. Şi nu poate fi decât îmbucurător - şi chiar tonic - să priveşti într-o duminică seara pe *Euronews,* ce liniştit se duc oamenii la vot, în Bucureşti, ce zâmbitori candidații politici! Începem să arătăm normal aşa, fără mineri porniți la luptă, fără asedii şi ambuscade. Parcă-am avea în spate un veac de...democrație. Să nu ne fie de deochi!

ÎN CRAIOVA, LA 8 AUGUST 2000

Dimineața asta vişinie se asortează cu cămaşa mea în carouri. Dacă n-ar fi ploaia, oraşul ar fi pustiu. Vacanța face pe aspiratorul uriaş: mi-a răpit toți prietenii. Poate *chibiții* să mai fi rămas (ei sunt acolo dintotdeauna) în față la Casa Cărții - devenită între timp bancă - în cămăşile lor cu mânecă scurtă şi cu pălării de pai, bătrâni şi nemuritori, atoateştiutori în ale fotbalului). Poate vecinul meu de la trei şi rugămintea lui: să chem instalatorul, că-i pică în baie şi i se cojeşte tencuiala şi e păcat. Or mai fi rămas şi studenții de la Şcoala de vară, că doar de-aia au venit în România, să învețe despre Decebal, ascultând prelegeri pigmentate cu diapozitive proiectate de un aparat pe care îl privesc fascinați, el însuşi fiind o piesă de muzeu. Şi fostul secretar literar al teatrului, care citeşte, chiar lângă mine, în biblioteca aproape goală, cărți vechi. Eu răsfoiesc reviste proaspete, dar pixuri roşii avem amândoi. Poate vânzătorii de pepeni. Şi dangătul unui clopot. Muncitori în tramvaiul hodorogit. Un câine. O uşă pe care scrie *închis*. În rest, însă, n-a mai rămas nimic. Prietena mea e la mare şi fără noi doi, oraşul ăsta n-are nici un sens.

TOT OLIMPIADA...

S-a mai terminat o Olimpiadă. *Fetele noastre* s-au întors acasă. VIP-urile televiziunilor centrale s-au repezit să le întâmpine. *Chiar dacă nu ai concurat, pentru noi tu ai luat medalia de aur*, îi spune Radu Coşarcă unei atlete acuzate de a se fi dopat. Pentru noi, adică pentru poporul român, a cărui voce autorizată orice gazetar este. Am fost furați! Conspirația mondială a mai lovit o dată! Nici o vorbă despre posibilitatea ca dopajul să fi existat sau ca măcar să fi fost o neglijență a medicului. De altfel, jurnaliştii de televiziune întreabă mai puțin

despre Sydney, îi interesează mai ales*: Ce părere aveți despre această primire?* (pe care v-am organizat-o noi) şi îi vânează pe părinții campionilor pentru a le mulțumi că au făcut un aşa copil! O frază adesea rostită este: *Vă doresc bun venit!* Solidaritatea cu campionii noştri dopați-imensă. Ceilalți sunt şi ei merituoşi, dar nu într-atâta.

Rămâne totuşi regretul de a fi cedat prea uşor. Poate că dacă şi-ar fi dat foc sau dacă ar fi blocat drumurile (aleile) din satul olimpic, sportivii noştri dopați ar fi primit medaliile pe care noi, cu toții, ştim că le meritau. Sau poate că nu! (cum se termina un banc). Dar ce talk-show-uri incendiare am fi avut!

Îmi vine în minte un jurnalist de radio care, fiind pus pe liber de la secția de sport, a intrat în *greva foamei şi a setei!* Ei bine, de acolo va ieşi la pensie! Şi îmi mai vine în minte cum se închinau medicii craioveni, a doua zi după ce o jurnalistă de la noi transmisese pe un post național cum o femeie fusese lovită de un cal, *din cauza căldurii*.

E însă timpul să închei şi să mă întorc la visul meu: jocurile olimpice ale literaturii. În calificările probei de nuvele, iau startul alături de T.O. Bobe şi Bogdan Suceavă. Ne batem pentru un singur loc (Radu Cosaşu şi Ioan Groşan s-au calificat deja). Nu mă calific, dar privesc finala. Sunt acolo americanii şi ruşii, englezii şi spaniolii, câțiva sud-americani redutabili, un ceh, un danez şi africanii, care au progresat mult în ultimii ani. E şi o doamnă din Australia, proba fiind mixtă! Finala e magnifică, sosirea la fotografie!

Fiecare spectator (cititor) îşi alege câştigătorul. Astfel, toți participanții sunt învingători.

La întoarcere, aeroportul e pustiu. Nici unui gazetar nu-i pasă de noi, cei care am fost acolo. Şi asta face visul minunat.

CITIND *DILEMA* DE LA CRAIOVA LA BUCUREŞTI

Mai întâi au înverzit sălciile! Acum s-au trezit să înflorească pomii, tufişurile şi iarba. *Copac înflorit* a scris copilul lângă desenul cu creta pe asfalt. În curțile din Plai se văd oameni, fluturi şi narcise. Oraşul a rămas în urmă, cu zornăitul de zaruri al jucătorilor de table, vocea monotonă a prezentatoarei de ştiri de la radio, bărbații reparând maşini, rufele fluturând în balcoane, copiii care bat mingea, mirosul dulce-acrişor al gunoaielor.

Mă aşez lângă podul pe care se plimbă o prostituată trecută şi mă gândesc la un tip care pierde nişte foi, la un bordel, într-o carte a lui Marquez şi că acesta era destinul firesc al literaturii, acolo, atunci, numai că în România nu există bordeluri. Şi, în timp ce îmi scot borcănelul cu iaurt şi linguriţa învelită în şervețel, aşteptând (vechi obicei) să treacă un tren (podul sare nu o apă ci câteva linii ferate) - mă gândesc că am avut şi eu de luptat în controversa lui Răzvan Rădulescu[1] şi că şi eu am câştigat-o şi pot chiar, spre deosebire, să vă spun şi rezultatul. Spre ghinionul meu nu mi-am supresat încă dorința de a-mi câştiga existența prin scris.

Iaurtul e bun.

Gândul domnului David Binder că *nu există artist tăcut*, că tăcerea nu e o soluție, în nici un caz, îmi surâde cât tot articolul despre Istrati şi Orwell al domnului Mircea Iorgulescu sau *Audiența* semnată Mircea Vasilescu. *Cum*, mă întreb, *Cătălin Manole nu îl recunoaşte, pe stradă, pe Vladimir Pasti? Iar Cristian Ghinea ce-a vrut să spună prin şi*

Rapiduleţu' a stat un an în B? **Mi-am pierdut simţul umorului? Privesc în jur, în zadar.**

Suntem o naţiune apatică. Incapabili de muget, mieunăm cu drăgălăşenie pe lângă câinii sistemului. **Mila Wischener. Studentă. Dilematică (a fi într-o dilemă, a apucat să mă lămurească cel mai bun prieten al meu înainte de a emigra în Canada, înseamnă a avea de ales între două variante neconvenabile).** ***Şmecheri şi lăudăroşi reuşim să ne mințim unii pe alții. Este singurul lucru pe care-l dorim cu adevărat*** **- continuă tânăra să confirme cuvintele lui G.M. Tamas despre *autonegarea românească* făcătoare de şcoală. Nu mă simt şmecher, nici lăudăros şi n-am chef să vă mint, mai ales că se apropie, dinspre gara craioveană, un tren. Îmi zic că nu, nu mă poate duce el tocmai într-un bar din Quebec, unde domnul Vintilă Mihăilescu dezbate cu studenții săi; şi probabil nici în Manhattanul vânzătorului libanez al domnului Dan Goanță sau la festivalurile europene de film (aşa că mă voi mulțumi şi de-acum cu poveştile lui Alex. Leo Şerban). Nici măcar în Albania cea vizitată de Cipriana Petre (căreia îi mulțumim că n-a omorât toată ninsoarea) nu mă va duce, dar** ***o zi normală e o zi pierdută*** **- am citit, tot în Dilema aşa că mă ridic în picioare şi sar fix pe acoperişul trenului, cam ca mr. Clint Eastwood, acest *Sergiu Nicolaescu al Hollywood-ului* (salutul meu reverențios domnului Alexandru Călinescu).**

Cobor, fără cascador, prin uşa deschisă. Sunt un călător oarecare, lângă o fată care citeşte Grisham şi un băiat - cititor de Remarque. Arăt un bilet de anul trecut şi mă simt ca atunci când reviste culturale mă invită să răspund la anchete. Dar nimeni nu bagă de seamă. Frauda.

Cei doi bătrâni nu tac o secundă. Unul dintre ei are ***o cățea cu care vorbeşti ca cu omu'. E lupă? Nu e lupă. Oltenii e rămaşi în urmă. Nici bună ziua nu ştie să dea. M-am dus să răsucesc antena şi m-a prins o inducțieee! Nu i-am zis doctorului de la Bucureşti că am fost şi la doctorul meu de la Craiova, să văd, ştie ce am? Mi-a dat aceleaşi medicamente. A ştiut. La Valea de Peşti? Pe serpentină? Am fost. Am văzut barajul. Lacu' ăla are magnet. Ca la Bermude. Şi zăpada aia nu se topeşte niciodată, mi-a zis un alpinist că e plină de pureci. Pureci de zăpadă. I-ai văzut aseară pe Nae şi Lazăr? Mi-a plăcut de ei, mai demult,***

când erau doi țărani privatizați. He-he-he! "Mango puseşi?"He-he-he! **Şi tot aşa, câteva ceasuri, până la : *De-aş putea, i-aş spune lu' Băsescu - măcar aici să facă curat, că vin atâția străini, sau lu' domnu Mitrea* - în timp ce trenul se târăşte încetinit spre Gara de Nord.**

Cea mai frumoasă fată din Univers mă aşteaptă. *Am simțit că ai să vii,* îmi zice, zâmbind. *Cred că ți-e foame. Dacă vrei, mergem să mănânci ceva la mine la facultate, pe urmă sunăm la Lira să aflăm cum ajungem acolo, dacă Ghost Dog încă rulează*.

În cantină serveşte o femeie morocănoasă. Mi s-a părut că pilaful e acru şi nu l-am mai mâncat. Nu gustasem încă eclerul!

Între două autobuze, într-un parc mic, cu câini puțini şi un pisoi dormind în iarbă, ne dăm într-un leagăn uriaş (de sus se vede lumea toată). Numai leagănul scârțâie, din fericire.

Suntem trei spectatori, în sală. Nu mă mai mir că filmul n-a ajuns încă la Craiova. Un *Ghost Dog* al literaturii? Un slujitor al ei? Dar cum să-mi *îmblânzesc iubita*? Ce poveşti să-i spun, când pentru ea a scrie e un lux, spre deosebire de o casă cu şemineu?

În drum spre Institutul Francez, fata cea frumoasă îmi dă să citesc, dintr-o carte veche, un vis vegetal al Magdei Isanos. În curtea ambasadei Sudanului au înflorit două superbe magnolii. La filmul de seară, ne sărutăm mult. Plec cu un tren de noapte.

În compartiment sunt doar doi studenți. Vorbesc despre burse şi examene. Unul a auzit că bursele le iau profesorii, că ei se plimbă toată vara. Celălalt îi zice că la ultimul examen, în loc să vină proful lor, a venit *un cârnat* care le-a dat nişte subiecte din Germania.

Mă gândesc la moş Bovary care, în fiecare *Vinere Mare* îşi comanda neapărat un cârnat. Aş putea să deschid o paranteză pentru a ura un Paşte fericit dilematicilor creştini, dar n-aş vrea să pară un fel de Skandenberg (pe tema publicării), aşa că mă întorc la Flaubert şi la vremurile acelea fericite când, *ca să obții anumite lucruri era destul să le doreşti foarte tare* şi mă întreb cât de tare ar trebui să-mi doresc o casă cu şemineu? Şi de-aici nu mai e mult şi cad în dilema lui Cărtărescu: *cât de bine trebuie să scrii ca să-ți permiți o astfel de casă?*

Poate că el, între timp, a aflat.

AVEȚI SOLUȚIE MAI BUNĂ DECÂT DEMOCRAȚIA?

Nu ştiu cât de mare era influența intelectualilor asupra scorului electoral în anii '30, să spunem (domnul Z. Ornea ne-ar putea răspunde). Astăzi ea îmi pare redusă. Energoterapeuții apar mult mai des pe ecrane. Ca să nu mai zic de adolescenții cântăreți sau patronii echipelor de fotbal. În anii '30 nu exista televiziune. Îmi amintesc că, în *Dilema*, Sorin Ioniță remarca absența experților de intermediere din presa românească. Iar Florin Călinescu zicea, într-un interviu apărut în *Playboy* (vai, am spus ceva ce nu trebuia?): *Pentru mine nu există presă, în România există doar grupuri de interese care şi-au tras ziare*. Nu e vorba doar de presa centrală, interesele funcționează şi în presa locală.

Rezultatele alegerilor, mă tem, au depins prea puțin de presupusa simpatie cu dreapta a intelighenției de la noi. *Scrisoarea către prietenii români* a domnului G. M. Tamas a strâns, ca un magnet, multe inexactități, dar punctul de pornire cred că a fost buna intenție.

Presupun că intelectualilor le este adresată urarea de noapte bună din finalul scrisorii lui Mircea Fabian ("Bestiarul ştiutorilor" – Dilema, nr.426, pag.2).

Am convingerea că scrisoarea va stârni reacții. Nu ştiu dacă e bine sau rău. Pe mine mă întristează că nimeni nu reacționează la scrisori pur şi simplu frumoase. (Va trebui să o fac tot eu?)

Nu am intenția să mă bat cu Mircea Fabian. Aş observa totuşi că nu ştiutorii sunt de vină pentru iluziile pe care domnia sa şi le-a făcut.

Dacă Havel nu se simte vinovat pentru iluziile pe care şi le-au făcut cehii (şi ei dezamăgiți), de ce s-ar simți vinovată Blandiana? V-a promis, la Revoluție, vreun ştiutor ceva?

Au murit oameni. ***Pentru un om care gândeşte, revoluția este tragică. Dar pentru un asemenea om însăşi viața este tragică. Şi dacă mizează pe revoluție ca să scape de tragedia lui, înseamnă doar că gândeşte strâmb*****. Malraux.**

Nu cred că în urma morților a apărut o populație de nerecunoscut, căzută din Lună; oamenii erau aceeaşi. Nu văd nimic rău în a fi afacerist sau în a-ți alege din asta un model de viață, dacă asta îți doreşti. Eşti liber să o faci. Eşti liber să nu o faci, dacă vrei altceva. Eşti liber să scrii: ***Ce-am făcut din oameni? În toată România s-a instalat kitch-ul existențial cel mai aiuritor, cel mai cumplit cu putință*****, iar eu sunt liber să spun că nu în toată România, că morala fusese înlocuită demult cu descurcă-te (Steinhardt - şi noi toți o ştiam şi în comunism), că există şi oameni care muncesc mult, câştigă destul de bine sau cel puțin sunt fericiți că fac ceea ce trebuie să facă. Numeroşi oameni mai au visuri, speranțe, proiecte- numai eu cunosc o grămadă. Nici măcar modelele nu cred că au dispărut (eu unul găsesc şi în redacția Dilemei). Cohortelor de ratați din cafenele să le reamintim că** ***ratarea este o stare de spirit (…). Ca să scapi trebuie să faci o săritură grozav de mare (…) Şi succesul e tot o stare de spirit*****, cuvintele lui Steinbeck dintr-o carte al cărei erou se întreba dacă permanenta lui situație de simbriaş înseamnă virtute sau doar o trândăvie morală. Capitalismul nu e filantropie, nici egalitarism. Nici la ei nu reuşesc toți. Dar nu cred că am decăzut mai mult decât în cele mai negre coşmaruri pre-revoluționare. Vorbiți în nume personal?**

Că democrația nu luminează nimic, nu mi se pare nici măcar discutabil. Aveți soluție mai bună decât democrația?

O fi ***conceptul reflexiv*** **superb şi inutil, dar eu nu prefer în locul lui unul care să scoată oamenii în stradă, nu-mi place filozoful cu portavoce, nu simt lipsa unui Sartre autohton. Da, regret desolidarizarea, (uneori explicită) a unora dintre ştiutorii noştri, de popor, dar cu ce drept să le cer să-mi întrupeze ei visurile de armonie socială?** ***Vreau pentru fiecare o viață care să nu se evalueze prin ceea ce pretinde de la ceilalți*****, dorința, aparent simplă, a lui Malraux mă face să**

vă întreb: *de ce le cereți lor un Sartre? De ce nu deveniți dumneavoastră unul? Ce vă opreşte*?

Pe de altă parte, nu simt nici o bucurie văzând solidaritatea pe care o arată năpăstuiților *milionarii de stânga*. Nu am nici o simpatie pentru directorul de bancă al cărui salariu este cât este şi care, în timpul ultimei mineriade recita *Împărat şi proletar* subalternilor. Nu mă impresionează cu nimic discursurile unui senator de Dolj şi nu sunt convins că îi pasă sau doar pare că îi pasă.

Nu pot să cer domnilor: Liiceanu, Pleşu, Patapievici să pornească prin uzine propovăduind concepte care să ridice cetățenii la conştiința libertății şi, cel puțin în numele moralei, nimeni nu poate. *În numele moralei nu poți pretinde decât ție însuți*, lecția lui Țvetan Todorov.

E drept, am citat prea mult, dar numai oameni care, în spiritul lui Eugene Ionesco, *gândeau ca mine, mai bine decât mine, dar în acelaşi sens.*

Şi pentru că m-ați făcut să am o noapte albă, acum, când ceasul arată 5.40, vă spun, cu un zâmbet: bună dimineața!

SĂRBĂTOAREA BERII

Croitoresele din atelierul de la parterul blocului meu au ieşit să-şi bea cafelele. *Nu mă mai înțeleg cu bărbatul: lasă-le încolo de vase, de rufe*, îmi zice. *Vreau să te văd cu unghiile făcute şi cu boticul roşu*. Celelalte râd şi mănâncă grăbite cireşe ce n-au mai avut răbdare, câteva zile, să se coacă la Europa FM. Trec printre. Doar mă duc la *sărbătoarea berii!*

Cu seriozitate îşi strâng mâinile, la colțul blocului, doi elevi de gimnaziu îmbrăcați în trening. Vorbesc despre drive-uri şi kit-uri, aşa că eu unul privesc cu optimism viitorul... Canadei.

***Închisei* - scrie pe uşa chioşcului cu de toate. *Vreau bany* - pe zidul şcolii. Dintr-o maşină se aude un radio. O fată cere o dedicație pentru un băiat: *M-am îndrăgostit*. Dar uite că realizatorul nu are cântecul ăsta. Găseşte *Nu te mai iubesc.* "*E bine?" „ E bine"*, zice fata. Decât**

deloc...Dar acum urmează un reportaj despre bătrânul care colecționează gunoaie (a fost deja în toate ziarele). Melodia pe urmă.

Zeci de mii de oameni s-au strâns lângă cea mai mare şi neterminată clădire craioveană, rămasă intactă de pe vremea *împuşcatului* - ca să folosesc un cuvânt pe care îl repeta obsesiv şi cu plăcere realizatorul unui reportaj (şi el penibil) la *Cu ochii-n 4*. Muzică la maxim, mititei, baloane şi, mai ales, bere. La coadă aflu că în America *până şi ăştia, muritorii, au patru-cinci milioane salariu*. Nu şi cât au nemuritorii, pentru că tânărului îi sună mobilul. Iubita îl ceartă, probabil, el se scuză: *Sunt fenomene naturale: ploaia, ninsoarea, eu*...Îi spune că e frumos, că bere abia a gustat şi încheie cu voce frumoasă, de bariton veritabil: *Iubirea noastră moare/ aşteaptă-mă cu vodca*.

Fetele se îngrămădesc către scenă. Au venit cei de la Voltaj. Mă aşez pe treptele de ciment, lângă un băiat înconjurat de pahare goale. El stă pe un ziar. Îmi spune că profa de istorie iar *îl va lua la olimpiadă*. Râde. Şi anul trecut l-a lăsat, pe toamnă. Vineri, când a întrebat ce miroase aşa urât în clasă, el i-a zis: *Pute la mine la română, doamnă*. S-a supărat. *La română am un doi, da' profu' e de gaşcă. Nu mă lasă să mă fac scriitor. Zice că o să-mi construiesc o cochilie în jurul meu, că scriitorul nu e o ființă socială, e un paria, că e greu să-ți păstrezi respectul de sine când eşti un paria. Dom' profesor, îi zic, trebuie să mai fie o cale, spuneți-mi ce să fac. „Eu nu sunt dentist, eu sunt doar omul care îți spune că ai dinții stricați" - mi-a zis. Ai văzut filmul ăla de pe hobo, cu Mia Farrow, Angela Mooney Dies Again? Replica asta e de acolo.*

Poate că are dreptate*, îi zic. *Uite, dacă în clipa asta s-ar anunța la microfon că puțin mai încolo are loc o lansare de carte, câți oameni crezi că s-ar desprinde din mulțime şi ar porni într-acolo? O carte se trage în cinci sute de exemplare - care se vând într-o țară întreagă (când se vând). N-o să fii celebru şi bogat. N-o să dai autografe precum Călin, de la Voltaj*. (O fată frumoasă tocmai trece pe lângă noi povestind emoționată unei prietene: *Mi-a luat palma în palma lui...Avea mâna caldă*...). *De ce?* mă întreabă el, cu candoare. *Pentru că tu, ca scriitor, nu poți spune publicului tău: „Sunteți minunați! Acum voi!" Nu-i poți face să danseze.

Clădirea imensă îşi găseşte o utilitate. De pe acoperişul ei se lansează artificiile. Țipete de entuziasm. *Se speriară stelele* - râd fetele. *A fost comă. Comă de gradul cinci*- crede băiatul cu ochelari. *I'm tired of guys who want to fuck me* - o studentă, alteia.

Şi lebăduța mea ar fi bucuroasă să mă ştie contabil sau avocat. Mătuşile mă văd deja pe listele electorale. Mama s-ar mulțumi cu o slujbă bine plătită, de distribuitor, de exemplu. Dar dacă nici profu' de română nu mă vrea scriitor...Domnilor, aşa nu se mai poate! S-a ridicat clătinându-se. Şi, încântat, a pornit mai departe.

BICE CAILOR...

Când îl băteam la şah, tata zicea că joc urât. Meschin. Dacă mă bătea el, nici eu nu jucam rău!

La puține zile după ce am fost admis la Facultatea de Mecanică, el a murit, aşa că atunci când eu am venit în Craiova, plin de înalte idealuri inginereşti, acasă era mai gol şi mai trist. Grădinița era încă plină de zmeură şi de flori, în iasomia de pe gard se ascundeau melcii (cum de nu m-am gândit niciodată să le rup cornițele?), dar magazia de lemne (goală, de altfel), bucătăria de vară şi chiar casa dădeau semne flagrante de bătrânețe.

Mama se oprea uneori din spălat rufe, din călcat cămăşi şi batiste - sau chiar flori pentru ierbarul Corinei - şi se aşeza lângă mine pe treptele din fața casei. Fumam împreună un Cişmigiu (de la mama am învățat cum să nu trag în piept). *Tu, Getă, fugi că dădu caimacu-n foc!*, se-auzea glasul speriat al vecinei. Sau cel serios al unui copil: *Bă,*

taicule, băon? Băone, bă!, aproba cu o deferență princiară bărbatul. _Unde te duci, Gică?_ striga mama după motanul nostru pornit spre podul cu porumbei. _La servici!_, răspundea un trecător de pe strada de dincolo de gardul înalt. Eu îi spuneam că Reagan şi Gorbaciov se vor întâlni la Reykjavik, ea îmi zicea că în câteva săptămâni vom primi un apartament şi de-aici porneau toate divergențele noastre.

Cea mai frumoasă fată din oraş locuia într-un bloc, lângă Grădina botanică, dar la teatru m-am dus singur, cu două bilete şi toată piesa am tras cu coada ochiului spre locul gol de lângă mine.

La cursuri stăteam lângă iranianul Ibrahim, care dintr-o frază a profei de mate: _Se constată că derivata funcției f(x) egal cu e la 2x se calculează astfel..._, nota doar _Se constată_, oricum mai mult decât sirianul Mahomed. Lui nu-i plăcea să scrie, ascuțea mereu un bețigaş cu un briceag. În practică, decanul cu practica ne iniția în tainele _ingineriei pure_. Ne ascundeam în spatele vreunui cuptor, în secția forjă a uzinei era o căldură năucitoare, băieții povesteau filme de pe sârbi, Sebi cânta _Go Johnny go_ mişcându-se de parcă ar fi ținut în mână o chitară adevărată, mă întreba dacă am ascultat _Iarbă prin păr_ - Celelalte Cuvinte, îi spuneam că am discul şi cântam împreună în timp ce Rilă ne zicea că e un tip în cămin care dă video şi care are clipul Madonnei - _Like A Virgin_ - sursă de melancolie, pentru că el nu întâlnise nici o fată pentru care acest atribut să fie valabil, mergeam la meciuri, Lung plonja la picioarele lui Fofana, autobuze hodorogite ne duceau la cules de mere unde iar cântam, ne îmbătam şi fumam ca turcii, iar între timp dădeam blestematele examene, vedeam filmele proaste, citeam ziarele pline de fals şi încercam să pricepem cum e lumea şi cum poți trece un examen de filosofie cu două rațe şi tot atâtea sticle de coniac Drobeta.

Apartament am primit abia peste un an. Îmi amintesc frigul, foamea, conservele de peşte şi nopțile albe în care desenam cu o trusă Skribent tot soiul de _organe de maşini_ ascultând Joe Cocker pe un post nemțesc de radio. În vârful căruței în care erau strânse o parte din lucrurile noastre, sub privirile curioase ale vecinilor care nu se repeziseră în curtea rămasă pustie să ia antena, materiale de la casă, saci cu lucruri inutile, să scoată trandafirii ori câțiva pomişori ştiam că nu voi fi niciodată inginer. Mama era probabil foarte supărată din

această pricină şi pentru că încă mă gândeam la întâlnirea aia din Islanda, iar eu nu îndrăzneam să-i vorbesc despre o revistă în care visam ca într-o bună zi să pot scrie liber, ca un fluture. Cine va fi, atunci, copilul cu mătura?, m-am întrebat în timp ce căruţaşul dădea bice cailor iar Craiovița Veche rămânea în urmă.

RĂSPUNS DOMNULUI MIRCEA FABIAN[2]

Mi-e frică de societățile utopice. De *binele comun* şi *destinul colectiv*. Pentru mine, Marx sunt nişte fraţi.

Nu sufăr de anomie, în această prelungită tranziție. Nu caut o alternativă teoretică la mersul lumii, nici nu cred că ea ar putea porni (ca idee sau ca experiment) de pe mioritice plaiuri.

***Asumați-vă reuşita personală!* - este modelul meu, dovadă de egoism şi absență a conştiinței sociale, tocmai acum când sociologia sună atât de bine!**

Nu am nevoie de un program, nici măcar de unul cultural. Nu țin să văd omul de cultură X de mână cu muncitorul Y, militând în stradă, spre bunăstarea generală. Mulțimea nu excelează prin sentimente delicate, scria, într-un articol dilematic, Magdalena Boiangiu. Nu prea-mi plac mulțimile. Nu întotdeauna ele sunt expresia libertății.

Montherlant spunea, într-o carte, cum că puterea nici n-ar exista. *Doar abuzul de putere şi nimic altceva*. Or, noi am ieşit dintr-un sistem în care abuzul de putere era, orice ați spune, mai mare decât astăzi. *Atunci* mi-aş fi dorit eu mitinguri! Oamenii aceia pe care dumneavoastră îi vedeți dând pe-afară de atâta conştiință civică, ştiți ce făceau? Stăteau cuminți la cozi, cu cartelele în mâini, munceau la canale de irigații, îndurau frigul, foamea, demolarea caselor, umilințele (controlul ginecologic obligatoriu pentru femei), îşi îmbrăcau copiii în costumaşe de şoimi sau de pionieri, aplaudau, votau, iar la mitingurile organizate îşi exprimau adeziunea urlând: *Uraaaaaa!*

Nu, nu cred că astăzi stăm mai prost la conştiință civică. Nu cred că suntem acum mai apatici decât atunci, iar dacă apatia semnifică un

abuz tot mai mic al puterii, răul nu mi se pare atât de mare.

Aveți dreptate, la un moment dat am plusat retoric.

Nu trebuie să vă pară rău: nopțile albe sunt, uneori, superbe - la Craiova, iar atunci, în tufişurile sau în copacii din apropierea blocului meu se pripăşise o ciocârlie. Cânta şi noaptea, ca într-o poveste (sau ca-n Enescu) şi cântecul ei îmi umplea inima de bucurie pură. În acele clipe, nu mă gândeam deloc la conceptul de muzică.

DESPRE FRACTALI LA IŞALNIȚA

Rexona şi cartofi. Dovlecei şi anemone. Zi de sfârşit de septembrie. Capricioasă, nehotărâtă, ca o iubită. Când iese soarele galben şi-mi aminteşte un articol dilematic al lui Ştefan Bălan (*Lumina din geam* - apărut acum mai bine de-un an), când se porneşte, pe străzi vântul şi-ncepe brusc să plouă! Ziua arată atunci ca o vişină putredă şi mă încrunt la gândul că, numai într-o astfel de zi, Radu Cosaşu ar putea găsi în coşul de rufe murdare puşca aia cu care să țintească propriile emoții. Numai de data asta, i-am dori să rateze.

Pensionarii vorbesc despre talibani şi despre... *Boțoana*. Tinerii despre maşina care s-a mulat pe un copac, după ce s-a învârtit în loc, de două ori. *Băi, ce căpățână a avut! A spart parbrizul! Eu am încercat cu ciocanul şi n-am putut.* Şi bătrânul a cărui maşină fusese atinsă: *Bă, băiatule, unde să mă ascund, că stăteam pe trotuar! Cum mai culeg eu via!*? râd tinerii, povestind.

Şi în curtea Mitropoliei se pregătesc, spre a fi cu vin umplute, butoaiele. Doi bărbați înarmați cu pietre şi o cărămidă, încearcă să doboare nuci, lângă căminele studențeşti.

În grădina botanică, *plimbatul câinilor este permis numai cu lesă şi botniță.* Nu o luați în şagă! Semnează: *conducerea* !

Un copil mă întreabă dacă *norii plouă şi în partea cealaltă*. Îi zic *da,* ca să scap, dar el mă întreabă dacă îngerii au găuri în acoperiş. Sigur, unii dintre ei, au. Putem să ne uităm la ei, pe furiş? Acum chiar că o rup la fugă!

Mă opresc tocmai la Işalnița. Un prieten îmi vorbeşte despre fractali. Mi-a arătat câteva simulări, pe calculator, acum stăm pe trepte, în fața casei lui. Îmi mai zice de tema de doctorat (în fizică), de bursa din Franța (unde condițiile n-au fost chiar grozave) şi cum instructorul lui de alpinism a pus în ultimul litru de apă pe care-l aveau, pe munte, un plic de Knorr - în care s-a dovedit a nu fi fost supa dorită, ci condimente. *Cătălin!* îl strigă mama lui. E timpul să ia vaca de pe uliță şi s-o bage în grajd, prietenul meu. O cheamă Stela şi s-a întors de la câmp. E bălțată! Ca situația mondială!

Ajung iar în Craiova. Aurolacii adună chiştoace. Hippioții îşi amintesc vremurile *Arabelei*, ale lui *Rumburak* şi ezită în fața alternativelor. În clubul cu Internet sunt pachete goale de țigări, scrum, fum, aer închis, o melodie periculoasă şi tineri care privesc cu nesaț monitoarele. La televizor e Festivalul Enescu. Arma omenirii împotriva răului ar putea fi muzica - singura idee pe care mi-o amintesc din *Atacul marțienilor*. Oamenii se dau pe toboganul iluziilor - sau se pregătesc de război. Aş vrea să-mi deschid o ambasadă în inima fiecăruia dintre cei ce nu au privit *Vara Ispitelor*.

Nu emigrez pentru că, în seara asta, pe Euronews, la *Cult* l-am văzut pe Adrian Copilul Minune! Nu emigrez pentru că nu mă imaginez ducând o viață confortabilă. Şi, poate, de dragul unei bunici care întreabă nedumerită: "Până la urmă, cine sunt *canibalii* ăştia şi de ce le zice aşa?" Chiar dacă nu e bunica mea şi are nepoți care, în seara rece de toamnă, cu puține cuvinte, îi spun cine sunt talibanii.

Z. ORNEA

...În clubul cu Internet, am aflat de pe grupul de discuții literare nadir_latent, despre moartea domnului Z. Ornea şi am ieşit, imediat, în lumina galbenă de pe străzi. Alte străzi decât cele pe care, lipa-lipa, ajungea la facultate domnia-sa, în Bucureştii de altădată din ultima Dilemă! Şi alt oraş.

M-am întâlnit cu Corina şi ea mi-a dat un buchet splendid, din multicolore crizanteme. Şi mi-a povestit întâmplarea aceea din Marile speranțe dickensiene, în care fierarul Joe încerca să-i dea lui Pip o veste asemănătoare. *A murit, Joe*?, îl întreba Pip, iar Joe îl lua pe departe, cu mustrare în glas, că n-ar *spune chiar aşa, fiindcă prea suna grozav, dar... Nu mai trăieşte, Joe? Cam aşa*, zicea Joe; *nu mai trăieşte*.

Asta e! - mi-am spus, după ce Corina plecase, grăbită, la lucru. Nu a murit, doar că nu mai trăieşte - şi, intrând în scara blocului meu, am băgat de seamă că vântul adusese înăuntru o mulțime de frunze uscate.

TAXIUL ROŞU

O aştept pe Iulia, pe peronul gării din Craiova. Vine special pentru vernisajul expoziției de fotografie, aşa că, după prânz, trebuie să fim la Muzeul de Artă.

Trenul soseşte, ca-n Japonia, la ora fixată, şi are vagoane albastre şi vechi, ca şi trenul cu care am venit eu la Craiova, pentru prima dată. Într-un fel se vorbea în orăşelul din Muntenia în care copilărisem - şi în care Gigi, vecinul, îmi cânta, de câte ori mă vedea: *M-a făcut mama oltean*, până-mi veneau în ochi lacrimi de ciudă! - şi în altul vorbeau oamenii după ce trenul a trecut, miraculos, chiar dacă pe un pod, Oltul. Râdeam, împreună cu fraţii mei, auzind câte-un *Fusei acia, la noră-mea* sau *Magerie, vino pi colea*. Am început să vorbim şi noi aşa, în glumă, dar ceilalți nu-şi dădeau seama şi ăsta era, de fapt, *şpilul* ! (cuvânt pe care îl folosea tanti Dida şi care mă făcea să mă gândesc la un fel de şurub din aur). *Era caraghios orice ai fi spus* ! Ca-n întâia zi

de şcoală a lui Saroyan! (*Hannah Winter, ce mesteci în gură?* întreba învăţătoarea. *Gumă*, zicea Hannah. *Arunc-o la coş*!). Teribil de amuzant!

De ce râdeai aşa*? mă întreabă Iulia, râzând la rândul ei, în timp ce ne pupăm *ţoc-ţoc*, pe obraji doar, nu ca altădată, dar cu mult drag, *încă*. Îi spun cum imitam olteni, când eram mic şi-i zic şi că e ultima zi în care mai pot scrie despre ei, pentru *Dilema. Şi ce-ai să scrii?* mă întreabă ea, care se fereşte de nivelările oricărei generalizări. *Nu ştiu*, zic. *Cezar voia ceva despre specific regional, cum ne raportăm la ceilalţi, cum ne vedem noi, mai cu seamă cultural vorbind. Hai, mai bine, să-ţi arăt magnoliile! Au înflorit toate pe care le cunosc, în oraşul meu.

E o zi absolut năucitoare! Te dor ochii de-atâta frumuseţe! Copaci arhiplini cu flori albe şi roz, parfumul ăsta înnebunitor pe care vântul îl împrăştie pe străzi - o agresiune suportabilă doar în doi. Câinii zac la soare, în blănurile lor, în *Parcul Crizantemei*. Copiii bat mingea. Câţiva copaci încăpăţânaţi îşi păstrează frunzele de astă-toamnă, amintindu-mi cuvântul *fidelitate* tocmai aici, pe aleile unde cândva jucam, îndrăgostiţi, badmington. Căciuliţa de pe reclamele la *capuccino* seamănă cu căciuliţa pe care Ligia a purtat-o în toamna trecută, la mare. *Ce face Ligia*? mă întreabă Iulia. *E la Avignon. Se plimbă printre migdalii înfloriţi. Îl iubeşte pe Saşa*. Copilul încearcă să rupă o crenguţă. *Pe tine nu te iubeşte?* Petalele se scuturã. *Nu*. Biserica Sf. Ilie. Casa Băniei. Biserica Sf. Dumitru. Case vechi, locuite de rromi, lângă Piaţa Veche. Izvorul Purcarului. Biserica Madona Dudu. Grădina botanică (prea multe afişe pe care sunt reguli). Izvorul Jianului. *În tren era o fetiţă care o întreba pe mama ei: ce taxi luăm acum, când coborâm, unul roşu sau unul albastru? Albastru, a răspuns mama. Hai, ziceai roşu, că şi eu vreau albastru, a zis fetiţa. Atunci luăm unul roşu, a zis mama. Eu aş fi vrut albastru, a zis fetiţa, dar dacă tu vrei roşu, luăm unul roşu*. Iulia mă priveşte ca-n vremurile bune. Pe creştetul statuii lui Macedonski păsările au aplicat câte-un găinaţ. *Mă gândeam să scriu despre solidaritatea asta specială a oltenilor, despre felul direct de a fi - mai puţină politeţe, dar şi mai puţină ipocrizie -, despre vorba repezită şi sângele fierbinte, despre generozitate. Sunt săritori oamenii, aici - şi parcă au mai puţine ifose, dar nu ştiu de ce trăiesc ei cu obsesia duşmanului. În multe din cântecele lor populare dau peste duşmanul ăsta*

blestemat! **zic, în timp ce ne îndreptăm spre Muzeul de Artă, trecând pe lângă firme cu *Consumabile*, afişele Teatrului liric - *Concert de Arii* şi tarabe care ne liniştesc: *Avem pleiboi*. Salut câțiva oameni de cultură, la intrare. *Vă simt frustrați. Nu degeaba zicea un scriitor de-aici de la voi că din Craiova se pleacă, aici nu se rămâne. Aveți măcar o editură de anvergură în oraş? Nu aveți tupeu, nu aveți curaj, vă bucurați când vreo revistă din Bucureşti vă pomeneşte în vreun articol, îl decupați şi comandați, eventual, o ramă mică. În cercul culturii române, care nici el nu e cine ştie ce, sunteți un cerculeț cam mic,* zice Iulia şi privim amândoi fotografiile alb-negru ale bătrânului american. *Dar a avut loc, nu de mult, un Forum cultural, aici la voi. Cu preşedintele țării, oameni de cultură, lucrurile se vor schimba*, zice ea, *am văzut că e un plan pe zece ani*. Tac, cu gândul la *marea cultură națională*, la *Suntem olteni, adică suntem munți*, la toți oamenii care au devenit cetățeni de onoare ai Craiovei, numai în ultimul an - şi care nu vor fi niciodată Brâncuşi.**

Ajungem la gară în ultimul moment şi Iulia urcă în tren fără să-şi mai ia bilet. Îmi scrie câteva cuvinte pe o foaie mică şi galbenă, pe care o împătureşte şi mi-o dă înainte de a mă surprinde cu un sărut.

***Puține zile sunt aşa de frumoase şi, când se întâmplă să le avem, nu ne sunt bune la nimic*, citesc în taxiul albastru care mă duce spre casă. Îmi ia ceva timp, până-mi amintesc că e un gând din volumul ăla jerpelit al lui Saroyan, pe care i l-am dat, de ziua ei, acum câțiva ani. Aş fi vrut să-i dau mai mult, dar am ales *scrisul*. Asta e ca şi cum ai alege, cultural vorbind, un taxi albastru! În Craiova, trebuie să aştepți câțiva ani, ca să prinzi unul - iar înăuntru găseşti doar inconfort şi nesiguranță. Dar, decât să te plimbi cu taxiul roşu...**

NUDUL

Când am găsit-o pe Agnes, în bucătăria mea, am rămas, *lipsită să-mi fie modestia*, vorba lui Ilie Balaci, cu gura căscată. Urcasem bucuros scările (văzusem primele flori de liliac pe anul ăsta, un trabant *dalmațian* şi puştii cu fulare albastre mergând spre stadion la un rar meci *pe bune*: Craiova-Steaua) , intrasem în apartamentul meu - şi, speram, într-o zi normală - fredonând, ca de obicei, cu punguța de cafea în mână, *I Love You* al lui Lou Reed şi gândindu-mă la o anume nuanță vagă de verde cu care cineva a înzestrat ochii Deliei.

Agnes se instalase nu departe de fereastra deschisă şi stătea rezemată de colțul bufetului în care se-adăpostesc câțiva dintre duşmanii mei, imbatabili şi gândaci. Surprins, am mormăit un salut. Ea, după un vechi obicei, nu mi-a răspuns şi nici eu n-am mai zis nimic.

N-o mai văzusem de mai bine de un an, din iarna aceea când îi pozasem nud (sufleteşte vorbind), în fiecare zi. Tocmai mă despărțisem de Delia, atunci, şi eram atât de furios, încât nu e greu de ghicit că, de fapt, Delia se despărțise de mine şi nu înainte de a se îndrăgosti de altul.

Iar eu țipam la Agnes, aşa cum, mai înainte țipasem la Corina, ba revoltat că n-o să am niciodată un *Jeep Wrangler* şi că nu e dreptate pe lume sau supărat că sub fiecare felie din viața mea, când trăgeam linie, dădea cu minus, ba îmi proclamam din 5 în 5 minute seninătatea şi le povesteam despre balonul acela scăpat din mâna fetiței blonde, plutind pe lângă *Turnul cu Ceas* şi apoi tot mai departe, deasupra Sighişoarei, pe cerul de vară, până când s-a pierdut în văzduh. Mă şi vedeam: *euforic, căutând să-mi devorez libertatea*, când, de fapt, sufletul meu era *praf şi pulbere*! Curat *Ally McBeal*! *Important stuff!* - mai ceva ca-n *High Fidelity*, cu John Cusack, preferatul Corinei. Ea se prinsese şi îmi tot vorbea de calitățile mele (o suspectam că inventează, doar când rămâneam singur), pedala pe ele cu sârg (*până la* şi *dincolo de* febra musculară), îmi repeta zilnic refrenul: *Zombi frumosu'! Zombi deşteptu'! Bravo, Zombi*! (Prietenii-mi spun *Zombi*). Mă învăța cum să

mă îmbrac, cum să fiu atent la detalii şi la ținută (dacă era după ea, n-ar fi trebuit să cumpăr prea multă hârtie igienică o dată!), îmi zicea despre mulțimea de oameni care nici ei nu au un *Jeep Wrangler*, chiar dacă muncesc mai mult ca mine. Apoi îmi povestea repede despre iezii nătângi pe care tocmai îi văzuse la țară (să nu bag de seamă că prin aerul din viața mea trec tot mai multe molii), despre fata al cărei prieten plecase de la petrecerea de Revelion, să-şi ia țigări, fără să se mai întoarcă sau despre o prietenă comună, alcoolică şi melancolică, rămasă singură cu Cătă, la cheful din parc, lângă focul nocturn, în timp ce toți ceilalți se cuplaseră şi se retrăseseră în locuri ascunse. Cătă o invitase şi el la o retragere împreună şi ea nu refuzase, dar el îşi amintise de sticla de vodcă, uitată lângă foc şi o întrebase dacă ea nu ar bea ceva. *De parcă ea aia aştepta acolo, în tufiş! Puțină vodcă!* râdea Corina şi eu uitam că sunt omul cel mai nenorocit din lume şi că Delia iubeşte, dar nu pe mine.

Corina obosise, iar eu mi-am dat seama abia în prima zi de iarnă, atunci când a plecat într-o vacanță necesară. Nu m-a lăsat singur. Ea mi-a adus-o pe Agnes, iar eu am avut în continuare la cine să țip. *Cum am putut să mă îndrăgostesc de Delia? Ia să-i aruncăm nişte priviri obiective! Nu că s-ar fi acrit strugurii, dar ai văzut femeia obosită şi matură care-a început să pună stăpânire pe fata minunată, fermecătoare care fusese*? Agnes tăcea. Tăcea tot timpul şi cu cât îi dădeam mai multe argumente, cu-atât *mi se părea* că zâmbeşte mai ironic. Dar stătea cu mine, privindu-mi tristețea cum înoată sub pojghița de *totul e bine şi frumos*, ca un peştişor auriu într-un lac înghețat.

Ştiam că o găsesc întotdeauna acasă, când mă întorceam dintr-o plimbare prin oraşul cețos, cu coji de portocală sau câte-un ambalaj gol de prezervativ aruncate-n zăpada puțină şi murdară a trotuarelor de sub cerul gri. Îmi făcea bine să ştiu că Agnes e acolo, că pot să împart cu ea tot ce-am văzut, urât sau frumos, în lumea din care Delia plecase spre altă lume, mai fericită.

Nu ştiu spre ce fel de lume a plecat Agnes, dar a făcut-o în prima zi de martie din anul trecut. O zi la fel de însorită ca asta.

Ştie probabil că aseară m-am despărțit de Iulia (practic, înainte de a începe) şi a venit doar aşa, *în control. Ce vrei*? o întreb, întorcându-mă brusc spre ea, cea care m-a învățat, doar prin tăceri *semnificative*, să fiu

nemilos cu mine, spre deosebire de Corina, care m-a învățat să fiu bun, să am răbdare şi care mi-a făcut rost de-o bicicletă roz - cu care încă nu ştiu să merg prea bine prin viața mea. (Corina mă îndeamnă mereu să exersez şi s-ar putea să reuşesc, într-o bună zi).

Agnes nu răspunde. Îşi ia zborul prin fereastra deschisă. Mai bine! De data asta n-aş mai fi pozat nud unei muşte!

Iau de pe frigider cartea Elsei Morante - *Insula lui Artur*. Corina a uitat-o deschisă.

***Chinul unei renunțări, şi totodată mângâierea unei dulci recunoştințe* - citesc, la întâmplare şi mă gândesc cu nostalgie la Delia. Pun în casetofon o altă casetă, ibricul cu cafea pe aragaz. *I'll Be Your Baby tonight*, cântă Dylan. *Totul e să ştii să pierzi*, îmi spun, încălecând pe invizibila - *Dar totuşi roz!? Oare şi Corina ar putea să mintă?* - bicicletă şi mă străduiesc să pedalez cât mai mult, printr-o zi normală.**

Meseria de scriitor[3]

Soluția pe care o găsise Montherlant: *să creezi opere frumoase. După aceea, fie ce-o fi,* a devenit desuetă pentru mine în clipa în care am aflat ce onorariu voi primi pentru primul meu volum de nuvele. Nu îmi venea să cred! Şi unii îndrăznesc să spună că literatura e pe moarte! *Fals şi uz de fals, doamnelor şi domnilor!* Nimic mai fals şi nimic mai uz de fals decât a cânta prohodul unei îndeletniciri - *scornirea de poveşti*, dacă se poate, *miraculoase* - mai apreciată în zilele noastre decât oricând!

Dacă ați fi văzut privirile pe care mi le-au aruncat - şi apoi şi le-au aruncat - rudele prietenei mele în clipa în care, cu jumătate de gură, le-am mărturisit că sunt scriitor, poate ați înțelege! Dacă le-aş fi spus că tata e senator sau general de brigadă, iar eu un biet patron al câtorva firme de comerț exterior, s-ar fi uitat la mine ca la un *păduche social* - în comparație cu felul în care m-au privit!

Scriitor! Ce părinte nu şi-ar dori un astfel de ginere? Îmi pare rău, domnilor: avocați, medici, contabili! Ați căzut în dizgrație! Ştiți doar şi voi ce face roata!

Şi eu care trecusem printr-o perioadă de fragilitate jenantă, de repliere, în care să public tot ce scrisesem nu mi se mai părea deloc o izbândă, o perioadă în care tot încercam să mă trezesc din vis, să renunț la cuvintele scrise!

E drept că prietena mea tot m-a părăsit! Dar cel puțin ştiu de ce!

Şi dacă am renunțat, temporar, la cariera mea de scriitor, am făcut-o numai din cavalerism! Nu voiam să-i împovărez noua ei relație, cu celebritatea mea! Nu voiam ca de fiecare dată când vine obosită de la servici - sau când se ceartă cu *el*, să dea drumul la televizor şi să dea cu ochii de mine (mai lansând un bestseller, mai primind un premiu, înconjurat de admiratoare dornice). N-aş fi suportat gândul că regretă, n-aş fi suportat să o ştiu plângând (şi cine, în locul ei, s-ar fi putut abține?). Voiam să fie fericită, dintr-un motiv vechi de când lumea, pe care Adrian Copilul Minune, atât de inspirat îl cântă: *Ah, iubirea vieții mele* !

Îmi era tare greu să nu scriu. Telefoanele care sunau mereu, editorii disperați, publicul sălbatic, directorii de reviste ajunse, atât de neaşteptat, în pragul falimentului...Toate astea mă apăsau teribil.

Corina, sora mea, înțelesese că trec printr-un moment mai greu. Îşi îmbrăca rochia ei lungă, maro, cu flori discret galbene şi-mi zicea că nu se descurcă fără mine, la cumpărături. Mă prefăceam că o cred şi-o urmam cuminte, fugind de camera mea cu idei notate pe foi de hârtie, agende cu numere de telefon şi adrese de e-mail şi mai ales departe de masa pe care stă calculatorul cu povestiri doar începute - *periculoase sirene pentru un Ulise atât de hotărât să reziste!*

***Ai văzut cum am ştiut să cumpărăm tot?* zicea Corina, bucuroasă, la ieşirea din piață, în timp ce o gospodină cerea *Un ulei de 33,* iar**

deasupra gardului şcolii apăreau şi dispăreau capete de copii, în ritmul leagănului. *Păi, nu aveam lista cu noi? Chiar mă aşteptam că vom cumpăra tot*, îi răspundeam. Pe cer trecea un elicopter galben. *Da, dar am luat şi în plus*, îmi arăta Corina, triumfătoare, cele două cornuri cu gem. Apoi îmi amintea că *mâine suntem invitaţi la unchiul Li, la masă*. Asta nu-i deloc o veste bună! Unchiul Li mă va întreba de ce nu mă însor - *ce mai aştept?* - şi-mi va reaminti că există o fată bună şi cuminte, de la ţară (varianta asta prezintă avantaje inatacabile, în viziunea unchiului Li: *Butoi de ţuică, butoi de vin! Vine purceluşu: guiţ! guiţ! Pac! Doar îl pui la fript!* Scepticismul meu blestemat îmi şopteşte că lucrurile nu se întâmplă chiar aşa!)

Îi spun Corinei că mâine nu voi avea nici un chef de vizită, iar ea îmi vorbeşte despre *succesiunea asta monotonă a zilelor. Uneori ar trebui să sărim direct în poimâine!*

Aşa ar trebui, mai ales că, iată, mi-am adus aminte de factura de electricitate. De pe vremea lui Ceauşescu n-am mai văzut o asemenea coadă! Deşi, credeţi-mă, am stat şi la Administraţia Financiară să plătesc impozitul în ultima zi începând cu care nu se plăteau majorări. Ne aşezăm cuminţi, dar vreme de zece minute nu ne clintim. Sosesc două femei şi mă simt mai bine la gândul că va fi cineva şi în spatele nostru. *Dar ce, am băut gaz*? zice una dintre ele. Şi pleacă amândouă. *Dar ce*, îi zic Corinei, *noi am băut gaz*? şi plecăm râzând.

Apucăm pe strada rotundă şi pietruită, cu cireşi înfloriţi, ca-n poveste. Pe o terasă îl văd pe Mircea. Mă întreabă de *marele roman* şi-i spun că e gata, mai trebuie doar să-l aştern pe hârtie. El zice că depinde numai de mine, e deci, o veste bună. Trebuie doar *să mă organizez*, *să-mi stabilesc termenele*, *să mă pun pe treabă*. La o masă, pe diagonala principală, Adrian şi Radu râd cu poftă. Probabil Adrian îşi deapănă *poveştile canadiene*. Radu îi răspunde cu binecunoscuta-i bonomie, fumează pipă şi mă face să mă întreb *de unde găseşte atâta muzică, încât mai poate face încă viaţa să danseze*. Corina îşi comandă un hamburger şi în spatele ei e un băiat care comandă altceva. În curtea liceului din apropiere, alţi şase băieţi joacă baschet. Simona vine de la grădiniţa aflată într-o veche casă boierească. Cezar citeşte revista *Mozaicul*. Alex îi vorbeşte lui Andrei despre ultimul film al lui Lukas Moodyson. Aud doar frânturi de fraze. *O gafă e o gafă şi pledez vinovat*,

răspunde Andrei, cu fair-play. Aurelian face Lenei un *elogiu moderaților*, care, în politică, *nu trădează, dar nici nu strălucesc*. Ea îl ascultă. Corina vine râzând şi-mi spune cum a refuzat ea maioneza, ceapa, castraveciorii, iar vânzătoarea a preparat exact cum ceruse ea, dar ceea ce comandase băiatul din spatele ei, adică nu un hamburger. *Voiam să-i plătesc diferența, dar vânzătoarea s-a repezit, mi l-a luat din mână şi i l-a întins bietului băiat. "Măcar puțină maioneză!" l-am auzit implorând*. Îl privim cum se îndepărtează, gustând, fără tragere de inimă, dintr-un sandviş preparat pe gustul Corinei. Adrian şi Radu ne văd şi ne zâmbesc. De la distanță. Ne facem semne voioase cu mâinile şi, nu ştiu de ce, îmi amintesc deodată, cum a renunțat Hemingway la jurnalismul din care trăia (pentru că revistele nord-americane îi refuzau povestirile) şi, în câteva luni a scris *The Sun Also Rise*.

În drum spre casă, mă hotărăsc să ies din tăcerea mea şi să scriu acest articol, ale cărui întâmplări, dată fiind ziua în care a fost scris, poate că nu se verifică întocmai. *Sper că nu veți lăsa adevărul să stea în calea unui articol bun*, zicea un personaj din filmul ăla vechi, cu Tony Curtis : *Sexul slab* (altă păcăleală!). Pentru un scriitor, orice zi de grație este o zi de 1 aprilie. O zi în care simți bucuria de a-i surprinde pe ceilalți, încercând să le oferi o scurtă clipă de fericire.

SCRISORI NEPUBLICATE

Motto: “Ce fac tipii ăştia de la Dilema cu scrisorile frumoase pe care însă nu au spațiu să le publice?”, mă pune ea în dificultate. “Nu ştiu”, rezolv eu rapid. “Eu cred că le mototolesc şi le aruncă de trei puncte în imaginare coşuri de baschet”.

Dilema, nr.434, din 22-28 iunie 2001, prima pagină
(*dintr-o scrisoare a lui Cornel Mihai Ungureanu*)

30 iunie 1999

A purta război ca să faci ordine, e aproape ca şi cum ai merge la bordel ca să scapi de sifilis - spunea un personaj al lui Norman Mailer.

Cuvintele astea mi-au venit în minte când am aflat că în Kosovo au început bombardamentele NATO.

Fusesem, înainte de toate, împotriva lui Miloşevici. A politicii sale inflexibile şi intolerante şi în Kosovo. Eram, de asemenea, împotriva mijloacelor teroriste folosite de UCK. Împotriva epurării etnice şi a crimelor comise de poliția şi formațiunile paramilitare sârbe.

Dar război? Sârbii n-aveau şanse. NATO n-avea mandat ONU. Cum va reacționa Rusia? Vor împiedica bombele NATO exodul albanezilor? Părea că dimpotrivă, iar eu îl citam în gând pe Gabriel Liiceanu, bunul meu pedagog (prin cărțile sale): un proiect nu se judecă, aşadar, după calitatea intențiilor ci a rezultatelor sale - şi mă gândeam că ultimul război mondial i-a adus pe ruşi la Berlin.

Presa cotidiană mă punea zilnic în fața unei felii de realitate cutremurătoare: victime sârbe, erori NATO. Îl înțelegeam şi pe Liiceanu care spunea că Miloşevici e vinovat pentru tot ce se întâmplă şi refuza să se implice emoțional, acuzându-i pe liderii de opinie de la noi că o fac, influențând opinia publică în favoarea victimelor bombardamentelor. Îi înțelegeam preocuparea pentru destinul nostru ca popor, oportunismul - în sens bun - inteligența, dezbărarea de inerție, atenția la nou - care ni se cer, ca nație, pentru a ne adapta unei ordini mondiale care conduce destinele omenirii într-o direcție pe care o sperăm bună.

Nu puteam face abstracție de emoțiile mele - şi eram, atunci, de partea lui Cristian Tudor Popescu, spunându-mi că Miloşevici ar fi capitulat şi fără ca NATO să fi bombardat un convoi de refugiați, blocuri de locuințe sau ambasada Chinei. Nu văd pentru ce aş fi anti-occidental, doar pentru că aş fi preferat ca trupele NATO să atace tancurile sârbeşti, în locul unor civili, câtă vreme aveau posibilitatea tehnică să o facă.

Am întâlnit zilele trecute un tânăr cuplu de studenți americani de origine română, veniți în vacanță. I-am întrebat cum privesc americanii conflictul din Kosovo. Mi-au spus că sunt foarte interesați de ceea ce se întâmplă, că urmăresc emisiunile de ştiri şi că în campusul lor căutau tot timpul informații pe Internet. Tendința generală era asta: sârbii au omorât ani de zile albanezi. Cineva trebuie să-i oprească!

În aceste zile Kosovo este o dramă în linii mari încheiată. Poate deci deveni lecție. O lecție dureroasă pentru sârbi. Un avertisment NATO pentru toată lumea: respectați drepturile individului.

3 iulie 1999

Sunt în satul Duțuleşti. La 15 km de Craiova. Stau pe uliță, acum, aşezat în troscotul verde. Muşețelul s-a uscat.

Am lângă mine *Dilema* şi suplimentul *Vineri*. Încă nu le-am deschis. *Plăcerea de a-mi amâna plăcerea*. Mă întreb dacă a mai ajuns vreun număr al revistei în acest sătuc.

Un tânăr de vreo 20 de ani, desculț, mână spre casă, lovind-o cu o nuia, o vacă bălțată, plină de muşte.

Un avion zgârâie cerul lăsând în urmă, pentru scurt timp, o cicatrice albă. Îmi imaginez că pilotul e tot un tânăr.

Distanța dintre cei doi nu se măsoară cu kilometrul, ci cu secolul. Este distanța de la *Pocnind din bici pe lângă boi,/ în zori de zi el a trecut/ Cu plugul pe la noi* la *...şi construisem un dirijabil de catifea reiată doar pentru tine/... şi clădisem un castel cu giruete de discuri cu dylan doar pentru tine.* De la Coşbuc, la Cărtărescu. De la sămănătorism, la postmodernism.

12 iulie 1999

La bibliotecă.

***Ce citeşti?* o întreb pe Corina.**

„Chef cu femei urâte”- antologia de proză scurtă a lui Dan Silviu Boerescu. Mi-a plăcut titlul. Mă bucur mult atunci când sunt prima

cititoare a unei cărți. Caut în sertarul cu noutăți. Cartea asta n-a mai citit-o încă nimeni! Dar preferata mea rămâne „Alice în țara minunilor”. Pe doi e „Alice în țara oglinzii”.

Cum te trec aici? Eşti studentă? **- încerc eu să-mi completez chestionarul.**

Eu? **Se miră. Apoi, după ce se gândeşte un pic:** ***Splendoare.***

Corina Splendoare?

Da, **zice ea.** ***Ți se pare că greşesc?***

17 iulie 1999

Felul vostru de a-mi răspunde (publicându-mă) mă surprinde plăcut. M-am gândit la un personaj al lui Dos Passos care scria într-o revistă. Şi cu fiecare articol pe care îl scria, tirajul publicației scădea.

*

Prietenul meu îmi reaminteşte periodic: ***Eşti mai vesel decât îți permite situația.***

Asta mă înveseleşte şi mai tare.

*

Circul a venit la Craiova direct de la Paris. În privința asta n-am mai avut dubii în clipa în care, în bătaia tobelor am ascultat anunțul: în fiecare zi, spectacolele încep la ora 20, iar sâmbăta şi duminica avem şi „matinee” de la ora 17. Iată-mă, deci, la matineu, la ora 17 fix!

Nu mai fusesem la circ de pe vremea când aveam doar câțiva ani. Părinții m-au luat de-o parte şi mi-au dat vestea cea mare: mergem la circ! Dar ăsta este un secret despre care frățiorul meu (prea mic pentru

un eveniment atât de mare) nu trebuie să afle. Lui îi vom spune că ei, părinții, merg cu mine la circă, la un doctor care îmi va face o injecție, foarte dureroasă, de altfel! Zis şi făcut! Când a venit vorba despre injecție, tata a fost atât de elocvent, încât toată această teorie a conspirației s-a prăbuşit: mi-am dat seama că ei chiar la doctor vor să mă ducă, iar injecția cea dureroasă mă aşteaptă. Capcana nu era pentru fratele meu! Era pentru mine! Am început să plâng, degeaba îmi arătau ei, în curte nu ştiu ce bilet! M-au luat cu forța, în brațe, şi asta mi-a întărit bănuielile, aşa că o vreme am urlat de-a binelea. Lacrimile mi s-au uscat doar în sala de circ.

Eram fascinat de ceea ce se întâmpla pe scenă. Trebuie să fii copil, pentru asta. Uimirea, strigătele scurte, solidaritatea cu care înghițeam bilele acelea odată cu clovnul, mâinile întinse pentru a-l ajuta pe acrobat să-şi regăsească echilibrul - gesturi pe care le văd şi acum, la copiii din sală.

În pauză, la coadă la floricele, un băiețel încearcă să mă depăşească. Îl întreb cum îl cheamă. Nu pare să mă fi auzit. După un timp, simte nevoia să mă întrebe şi el ceva: Cum iese un măgăruş dintr-o cutie? Îi ofer câteva variante. Nu şi pe cea corectă. Mă dau bătut? Mă dau. Şi n-o să mă supăr? Nu. Păi dacă un măgar mare ca dumneavoastră nu ştie, cum să ştie un biet măgăruş? Şi râde, cu atâta poftă! Ați văzut cum râd copiii?

Îmi amintesc ziua aceea, când aşteptam, în fața Universității, împreună cu Corina, rezultatele unor examene. A început ploaia şi cum uşa teatrului de păpuşi era chiar lângă noi, am intrat. Copiii erau grozav de vorbăreți, lupul sever admonestat (gonit, amenințat cu pumnii), la fiecare apariție pe scenă. Scufița Roşie era avertizată, să aibă grijă, părinții erau chemați în ajutor, iar câte un plod, văzând că nu-i de glumă şi lupul chiar a înghițit-o pe bunicuță, plângea sfâşietor. Noroc că totul s-a terminat cu bine, iar copiii au bătut din palme şi au râs.

*

Aseară, am privit, pentru a treia oară, excelentul film, *Exercițiu de admirație*. Întrebările lui Liiceanu curgeau cu o anumită deferență, născătoare de sobrietate. Cioran şi Țuțea răspundeau cu vizibilă plăcere. Vorbeau despre lucruri grave. Dar i-ați văzut cum râd?

*

Cu ochii-n 3,14.

Avem, în Craiova, un ştrand *Zeus*. Un restaurant *De ce nu?* O plăcintărie *Mănânci şi câştigi*.

Firmă pe B-dul Decebal: *S.C. Intelect - Depozit materiale construcții*.

Pe un afiş publicitar, o societate de servicii ne propune *prețuri foarte mici şi negociabile* (urmează să negociem prețurile foarte mici?) în vitrine: *Avem electrice*; *Mâna curentă balustradă 56000 lei/mc*; *Vindem covoare în rate, dar nu prin bancă.*

Pe clădirea Teatrului Național, lângă *Fuck the system* şi *Societatea este putredă,* precizarea: *GRAFITI*.

La Steilman continuă *cura de slăbire a prețurilor*, iar din artizanatul de alături o poți achiziționa pe *Clipsy - mascota eclipsei totale de soare* 1999. Nu departe, un îndemn: *Jos țiganii*!

27 august 1999

Mâine plec la mare.

***O, amanți! fiți prudenți în aceste prime zile primejdioase. Dacă veți duce celuilalt micul dejun la pat, va trebui să faceți asta mereu, de nu vreți să fiți acuzați de indiferență şi trădare*, îl citez, autoironic, pe Kundera, în timp ce alerg spre chioşcul din celălalt capăt al gării, spre a lua o sticlă de suc pentru prietena mea. Ea mă aşteaptă în ultimul vagon, dar eu abia apuc să urc, din mers, în primul.**

Trenul e o cursă locală. Mă strecor printre navetişti, pescari, pensionari, țărani, saci cu varză, biciclete, undițe, butoaie de plastic, şoapte.

***Nici kilu de ulei nu mai ține cu noi. Se termină repede*.**

***Luai neşte dero, că la mine se consumă. Al meu, ca meseriaşu, murdăreşte*.**

Aşa că s-a însurat Gheorghiță? Nu-l uit, cum venea el de la baltă, cu un peşte uite-aşa de mare. Gheorghe, cât ceri pe peştele ăla? Un pol, zice el. Îți dau 20 de lei, i-am zis. Nu vreau 20 de lei, mie să-mi dai un pol!

Şi-a găsit pe una. I-am zis: mă, tu nu vezi că ea e fardată, machiată, tu eşti om bătrân, atâta minte ai? Îl încântă cu minciunile, cum a făcut şi moldoveanca. Aia era şi chioară de-un ochi. Picase bine, tăiasem porcu. Când s-a trezit el, nici untură nu mai rămăsese!

Şi Lenuța unde dă?

Zice că la cibernetică.

Canicula. Sate de câmpie. Gări mici, de cărămidă roşie, cu iarbă crescută în streşini. O sperietoare îmbrăcată în portocaliu. Iar în tren: femei cu mustăți, femei în doliu, plăcintă cu brânză, gogoşi înfăşurate în pagini de ziar, bărbați veseli, bărbați necăjiți.

Țânțarii ăştia parcă e avioane!

Mai e până apar şi la noi trenuri supersonice, ca-n Japonia.

Lăsați copilul, că trebuie să ajungă şi microbi la el, să facă anticorpi!

Eu îți spun franc, mă țățică, ai curajul să recunoşti cum e numită-n sat? „Antrenoarea". Cu toți s-a culcat - şi tineri şi bătrâni!

În general, când trece de o anumită vârstă, femeile devin de o energie „spectaculoasă". Nu le mai ții piept!

Culoar aglomerat. Miros amestecat de pepene galben, alifie chinezească, țuică.

Un adolescent cu nevoi speciale poartă o bluză *Versage*. Merge la fel de neclar cum vorbeşte. Un copil repetă mereu: *Când începe Crăciunul?* Nu-i răspunde nimeni.

Bătrânul are picior de lemn.

M-am înțepat, tată, într-un cui ruginit. După un timp, a-nțepenit piciorul. Am nimerit la doctorul de oase. De la prima oră i-am zis: tăiați-l, dacă nu se mai poate. Nu, tataie, nu-l tăiem, că nu e pui de găină. Un an a făcut experiență pe mine. Nici 5 bani nu mi-a luat!

Ştii cum îi ziceam la şcoală? Voica, scoica, miez de nucă, dă-i cu bățul să se ducă...Acum a ajuns bine, scrie la ziar, la Bucureşti.

Ia n-o mai lăuda atâta, că la şcoală era o proastă! Note avea ca şi mine!

Naşu îmi compostează biletul, cu comentariul : Un te duci tu puişor? Răspunde tot el: Să mă-nsor! îmi face cu ochiul.

Prietena mea mă aşteaptă la capătul trenului. De ce-a durat atât? Nu aşteaptă să-i răspund. Ştii ce-am văzut? mă întreabă încântată, de parc-ar fi zărit o zână. Un tren fără vagoane! A trecut pe lângă noi!

Dacă n-ar zâmbi atâta nici nu mi-aş da seama că vorbeşte despre o locomotivă!

Prin geamul din spate, toate rămân în urmă.

9 septembrie 1999

V-aţi brodit vreodată într-o vineri, la Roşiori de Vede? **- vă întreb, aproape ca Brunea-Fox (la el era sâmbătă şi era Sighet).**

Sunt, pentru două ore, între tot atâtea trenuri, în orăşelul în care într-o zi, demult, a venit la cumpărături învăţătorul din Siliştea-Gumeşti. Printre lucrurile cumpărate se găsea şi un maculator pentru un copil din sat, Preda Marin, care-l rugase: *Dom' învăţător, să am măcar pe ce scrie, că de învăţat pot să mă mai împrumut, dar de scris nu pot să scriu în caietele altora*.

Port mereu cu mine refuzul vehement al sălilor de aşteptare, aşa că... la drum, chiar dacă norii grăbiţi plouă mărunt peste oraşul aflat şi *la răscruce de vânturi*, nu doar de trenuri.

Lângă gară, pe bordura din faţa unui *SRL unlimited* (sic!), câţiva pescari cu care am venit în acelaşi tren şi-au întins, pe pungi de plastic, peştele.

O bătrână adusă de spate trage după ea un căruţ cu o butelie.

Străzi liniştite. Zorele albastre pe garduri. Bărbaţi sub pelerine de ploaie călăresc biciclete vechi, *Tohan* sau *Ukraina*, leneşe, dar fiabile.

Steaguri tricolore decolorate atârnă de clădiri oficiale. Librării pustii. Postmodernismul aşteaptă în rafturi.

Plouă mocăneşte şi fiecare trecător prin aerul gri îmi pare un cimitir al propriilor iluzii. Nimeni nu zâmbeşte. Zi tristă.

Într-un bar, atmosfera e ceva mai veselă. La un poker pe calculator, elevii beau de drag c-a început şcoala. Tudor de la Atomic, spune ceva, la televizorul din colț. Tricoul lui cu Quentin Tarantino, nu.

Din nou la gară. Doar doi pescari ghinionişti au rămas în fața SRL-ului fără limite. Vor duce peştii acasă, nevestele le vor face o saramură. Ceilalți, norocoşii, au vândut peştele şi-şi beau banii la *pierde tren*. Nevestele lor nu se vor bucura, când au să-i vadă cu traista goală şi beți. Femeile nu-i înțeleg pe bărbați, nu ştiu să se bucure de bucuriile lor! O țuică fiartă e tot ce-şi doreşte un bărbat, după o zi în care a tremurat pe malul Oltului, la Stoeneşti, satul liniştit ajuns în februarie-trecut pe *Euronews*, ca loc unde *the leader of the Romanian miners was arrested, this morning*.

***Mai bine ar muri pentru greşelile tale, decât să trăiască fără un lider*, îi spune un prieten lui Hoffa, în filmul lui Danny De Vito. Acolo, în America, nu numai într-un roman de Truman Capote, violența poate fi gratuită. La noi ea este şi îndreptățită, motivată corect, camuflată sub un scop nobil. Poate, cu timpul, ea va fi *redusă la o minimă expresie*, cum zicea Brunea-Fox. Despre o lămpiță cu gaz.**

26 septembrie 1999

Întrebări:

1. Ce se va întâmpla cu Dilema - săptămânal de tranziție - atunci când, în cele din urmă, tranziția se va încheia?

Primii 10 ani au şi trecut!

2. Fără doar şi poate, Cristian Tudor Popescu a avut o atitudine mai echilibrată decât companionii lui de dezbatere asupra filmului Fratele trădat - la Antena1.

Cunoşteam ideea - aceea că e inutil să combați o ficțiune - dintr-o carte a domniei sale şi mă întrebam dacă o va relua. Spre bucuria mea, cu asta a şi început. Numai că, după ce a rostit-o, nu s-a ridicat să plece,

cum mă aşteptam. A rămas în studio, a venit şi în seara şi, din când în când, a combătut o ficțiune. A făcut, adică, după propria lui părere, un lucru inutil. Oare de ce?

6 octombrie 1999

E noapte şi prietena mea vrea să facem cartofi prăjiți, când ajungem acasă.

Trecem prin piață, chiar dacă s-a întunecat. Țăranii stau de taină, lângă lăzi cu gogoşari sau cu varză. Cartofi nu au. La ora asta!- se miră unul dintre ei. Plecăm, dar un bătrân strigă după noi: Domnişoară, uite domnişoară, perele astea! Ia-le, ia-le pe toate! Zi bogdaproste! Nadia, cuminte zice „bogdaproste" - şi punem perele în întuneric, în plasă.

Acasă, când le scoatem la lumină, vedem că sunt zemoase şi stricate; nu putem alege nici una, iar eu încep să-i povestesc anecdota din corespondența lui Gary Sârbu, cu olteanul care *zăreşte o cioară care îi fură o prună din grădină; o urmăreşte cu ciudă şi furie; cu greu cioara reuşeşte să scape de pietrele şi bețele zvârlite spre ea, scapă şi trece dincolo de Olt; țăranul, după ce vede că nu mai poate recupera pruna pierdută, îşi face cruce şi zice: „să fie de sufletul tatii"*.

Mă ascultă indiferentă, nerăbdătoare, se plictiseşte repede când încerc să-i spun ceva ce am citit într-o carte.

7 octombrie 1999

Venise în vizită la bunica mea o vecină bătrână. Lilica o chema.

La un moment dat mi-a atras atenția un lucru pe care l-a spus: Vasile al meu, când l-am luat, avea ciorapi roşii în picioare. Poate pentru că şi eu aveam o pereche de şosete roşii, am aşteptat continuarea, dar bătrâna terminase. După ce a plecat am întrebat-o pe bunica şi ea mi-a spus că, înainte vreme, numai țăranii purtau ciorapi roşii.

Din ziua următoare, nu mi-am mai luat şosetele roşii la şcoală.

8 octombrie 1999

O bătrânică de la țară mă roagă timidă şi ruşinată să îi compostez biletul în tramvai: „Eu... n-am mai făcut niciodată!". Nu mă pot opri. Îi spun: „Sărut mâna!"

9 octombrie 2000

La coadă la dozator. Bărbați şi femei de la țară. O fetiță mestecă gumă, cu gura deschisă. Pe unghiile de la mâinile murdare are ojă roşie. Un băiat mănâncă o gogoaşă.

Tuşă Floare, am auzit c-ai fost la Bucureşti*! zice bărbatul înalt şi cam gras, făcând cu ochiul unui bătrânel pipernicit, cu o sticlă goală de plastic sub braț. *Am fost*, răspunde bătrâna. *Cât mai e, bre, kilu de roşii în Piața Universității*? se dă serios interesat bărbatul. *Nu ştiu maică*, răspunde bătrâna. *Eu am fost la noru-mea, cu neşte certificate, la serox*. Bărbatul pare încântat de reuşită. *Auzi, bre, mi-a zis țața Stăncuța că v-ați făcut post de televiziune-n sat.* Râde femeia, cu gura ştirbă: *Păi cum! Ne-am făcut! Ea e redactoarea, Frusina e cu ştirile şi eu le transmit*. Se înveselesc cu toții şi tocmai atunci se-aude glasul vânzătoarei: *Nu mai

avem oranj! **Pe fața bătrânelului cu sticla de plastic sub braț se-aşterne tristețea unei uimiri moromețiene:** ***Nu mai e oranj? Cum nu mai e oranj?***

8 noiembrie 1999

Dida era o fetiță, dar arăta aproape ca o domnişoară, în rochia lungă, din borangic, croită dintr-o maramă. La pălăriuța şic avea un moțuleț, ***nu l-ar mai fi avut*****, căci pe toată durata filmului - primul film pe care îl vedea - băiatul care ocupa locul din spate, a tras-o de el.**

Domnişoara Elena era ***fată bătrână*****, dar încă mai spera, şi în ziua aceea alesese cinematograful, în locul clasicei plimbări pe strada din centrul oraşului.**

Mamele fetelor rămăseseră să le aştepte în grădina publică (în acele vremuri tinerele nu aveau voie să iasă în oraş neînsoțite).

Filmul a fost trist şi mut. Dintr-un patefon aflat pe scenă, o franțuzoaică tot repeta acelaşi tango, cu vocea ei frumoasă şi adormitoare, de fumătoare. Domnişoara Elena s-a trezit brusc, pe la jumătatea spectacolului, din dulcele somn, a căscat sonor şi-a întrebat candidă: ***Mai e mult, Dido*****? Tărăgănatele cuvinte au produs haz, în sală. Spectatorii au mai râs o singură dată, atunci când băiețelul neastâmpărat care alerga printre rânduri, s-a oprit în fața unei femei, a strigat:** ***Bau*****!, adăugând cu inocență şi curiozitate:** ***Te-ai speriat, mămico*****?**

Dar unde ați stat atâta, soro**? au întrebat mamele.** ***Ne-am plimbat*****, a răspuns domnişoara Elena şi au pornit împreună, spre casă, ținându-se câte două de braț. Fetele mergeau înainte, ducând cu ele secretul, dar şi tăcerea. Domnişoara Elena nu-şi găsise nici de această dată cavalerul, poate pentru că demult încercase să mai spere.** ***Nu-mi pare rău decât de ruj!*** **i-a şoptit ea Didei, şi în glasul ei, cel puțin, resemnarea a acoperit amărăciunea.**

13 noiembrie 1999

Pentru mine, *Nostalgia* e un film de Tarkovski.

La *era mai bine pe vremea lui Ceauşescu*, nu tresar. Nu neapărat pentru că ne era, unora, foame şi frig, nu pentru că nu mai existau ziare şi televiziune, doar *Cântarea României* şi o realitate de carton în care, fie şi în băşcălie, jucam un rol impus. Dar n-aş fi ştiut ce să fac cu sentimentul de pasăre cu aripa prinsă în gardul de sârmă. Aş fi produs un ou de o anumită culoare în schimbul permisiunii de a coborî puțin în curtea cu păsări domesticite (care păreau convinse de inutilitatea zborului)? Aş fi rămas agățat în zbaterea dureroasă? Oricare ar fi fost soluția, nu *era mai bine*.

Da, dar aveai siguranța zilei de mâine! Aud glasul unui Akaki Akakievici buimăcit de libertate ca un fluture de noapte în soarele amiezii. Neliniştit. Nepregătit. Speriat. Mâncarea este încă, pentru el, mantaua gogoliană, ridicată la rang de ideal. Ca şi cum, izvorând dintr-o necesitate şi servind unei necesități - impurificatoare, prin chiar prezența ei - idealul ar mai fi ideal!

***Nostalgia* e o carte de Mircea Cărtărescu.**

Furişez o privire prăfuitelor tablouri. Bunici cu ochii îndreptați spre cerul albastru pe care pluteşte un zeppelin cât o albie. Părinți tineri şi veseli, plecând dimineața spre slujba lor de contabili, pe biciclete ruseşti. Un sărut - şi fata nebunatică pe care o iubeam. Întâmplări. Gesturi. Un examen. Daruri primite sau oferite.

Gânduri. Visuri. Cuvinte dintr-o carte de Llosa: Nostalgia e o laşitate.

Şi-atunci mă reped la fereastra ființei mele şi de-acolo, cu aviditate şi cu dragoste, privesc, afară.

18 noiembrie 1999

După ce a terminat de dictat orarul (cu mențiunea încurajatoare: *Aveți mare grijă de el, după cum vă cunosc o să vă trebuiască şi la anu!*)

profu' de istorie mi-a lăsat un teanc de manuale să le împart colegilor (fiind comandant de detaşament, aveam competența necesară) şi a ieşit în hol, să fumeze o țigară.

Constituția **era o carte subțirică şi roşie, pe care eram obligați să o avem cu noi la fiecare oră. Singura prevedere pe care mi-o amintesc este: dreptul la muncă. Nu ştiam despre dreptul la fericire din Constituția americană şi oricum fericirea, în România comunistă nu era un drept, ci o datorie.** ***Comuniştii au vrut să ne facă fericiți cu forța: să fiți fericiți, că vă ia mama dracului!*****- cum zicea Țuțea.**

Văzând tema din Dilema, m-am hotărât să elaborez o Constituție personală. Am redactat-o în grabă, pe o bucățică îndoită de carton, cu un pix roşu. Ea consfinţeşte dreptul şi datoria mea de a scrie din ce în ce mai bine şi de a citi tot mai mult, precum şi dreptul de a fi iubit şi datoria de a iubi.

Am votat-o chiar astăzi, în unanimitate: cu amândouă mâinile.

20 martie 2000

Era o zi de februarie. Uscată şi cenuşie, cum puține zile de februarie sunt. Vântul scosese pe străzi gunoaiele ascunse, pungi de plastic, hârtii şi toate celelalte. Zburau de colo-colo, o dată cu praful. Dar era o zi bună pentru vânzătorii de cartoane de bingo şi pentru ***dilematici*****, căci era într-o vineri.**

M-am aşezat pe o bancă, în ***English Park*****.**

Salut! Ce faceți, bă?

Mersi!

Am văzut ieri Matrix pe CD.

L-am văzut la cinema.

***Eu l-am văzut în realitate*. Pe banca vecină.**

Mă gândeam la vulgaritate şi că, iată, se termină un secol în care unii oameni au fost gazați de către alți oameni, că milioane de bombe au căzut, că încă mai cad. Într-un astfel de decor, îmi ziceam, nu de la teribilismul limbajului va veni răul cel mare. Mi-am amintit şi sobrietatea mea invidioasă pe fără-perdeaua nonşalantă, haioasă, dând bine la chefuri, a prietenilor mei. Nu ea îi va opri să devină oameni de nădejde!

Pe banca de alături unul dintre băieți aruncă mucul de țigară şi îşi scoate celularul.

Alo! Dana? M-ai recunoscut? După voce? Auzi, vii diseară la o lansare de discuri? Nu, mă! La Cristi. Are el nişte discuri vechi şi ziceam să le lansăm din balconul lui, că e singur acasă.

Au plecat şi parcul a rămas pustiu. E ciudat că n-am observat apropierea bătrânului orb, până când nu s-a aşezat lângă mine. Toate celelalte bănci erau goale, nori negri se adunaseră deasupra Palatului Prefecturii.

***Frumoasă zi!* a zis bătrânul şi apoi a tuşit de câteva ori.**

Vântul alerga praful pe aleile parcului şi pe strada Cuza. Am închis ochii şi am văzut două femei bătrâne şi un adolescent locuind, câteva zile, într-un salcâm, într-o toamnă de Truman Capote. I-am deschis. Începuse să picure. Abțineri şi rețineri, absențe şi lungi prudențe se grăbeau pe aleile parcului. Visuri nu se vedeau. Am închis ochii, din nou şi l-am văzut pe bătrânul obosit al lui Hemingway, odihnindu-se după lupta cu peştele, dormind şi visând lei.

O ploaie binecuvântată mângâia pământul, oblojindu-i rănile pe care seceta i le adâncise. Pe asfaltul ud apăruseră pete de benzină, albastre. Bătrânul orb nu mai era lângă mine. Nu-l simțisem plecând, dar avusese dreptate: *frumoasă zi!* Chiar dacă seara am avut febră, aspirine, comprese şi ceai, cu palmele mi-am acoperit ochii şi *am văzut* visul meu: fata aceea îmbrăcată doar în rochia ei lungă, mai transparentă decât s-ar fi cuvenit, dăruindu-mi dragostea ei, micuță, dar întreagă, ca o mică floare sălbatică şi albastră.

11 mai 2000

Vă mai amintiți *Actualitățile* prezentate de Cornelius Roşiianu, în care o ştire avea structura: prezentare a unui eveniment, comentariul personal - zeflemitor, dacă era vorba despre ceva împotriva puterii - al domnului jurnalist, zâmbet seducător clasei muncitoare?

***Democrația originală, golanii*, vandalismul mineresc mângâiat ocrotitor pe creştet de preşedintele Iliescu?**

***Se zice că revoluțiile ne-ar da prilejul să ucidem oamenii pe care nu-i putem suferi sau să le luăm locul - dacă locul e bun*.**

Citesc Montherlant.

24 mai 2000

E seară.

Tramvaiul mă duce spre casă. O bătrână povesteşte cum, a văzut cu ochii ei, duminica trecută, toți cei care au jucat la bingo, au câştigat. *Mi-e aşa necaz! De ce n-oi fi jucat şi eu?* în timp ce vorbeşte, mestecă gumă. *La recomandarea dentistului*, ne asigură.

Trece un tânăr care cântă la muzicuță o frumoasă horă.

***Dar aici ce mai e, domnule*? întreabă pensionarul, în timp ce tramvaiul trece pe lângă sediul FNI, păzit de jandarmi şi asaltat de păgubiți.**

E Fondul Monetar Internațional*, îi răspunde alt bătrân. *Au dat faliment şi ăştia!

Se simte o urmă de satisfacție în dezamăgirea lui.

Ajung acasă.

Corina se uită la un film.

M-aş spăla, dar nu curge apă. Îmi fac un ceai din rezervele de apă din frigider.

Corina mă întreabă ce se mai întâmplă în cartea pe care o citesc. Îi spun că personajul principal tocmai a făcut pneumonie. *Cred că e o epidemie*, zice ea, *că şi în filmul ăsta e o fată cu pneumonie.*

Îmi arată o cerere dintr-un dosar de-al ei scrisă - probabil după dictare - de o femeie de la țară. Începe cu *Domnule preşedinte, sunt semnata…*

Schimbăm canalul şi ne lămurim de ce nu curge apă la chiuvetă: consilierii locali, primarul, sunt acolo, în studiouri, hotărâți, cu programe clare! Ascultându-i, mai că mă apucă frica aia că o să ajungem ca elvețienii şi-o să ne plictisim de-atâta confort şi prosperitate!

Corina s-a dus la culcare.

E timpul pentru puțin *Sex cu Nadine*. Privesc pentru prima dată emisiunea. Invitat e Gheorghe Gheorghiu şi în clipa asta vorbeşte despre fata lui, în vârstă de 12 ani.

Experta în relații de cuplu pune întrebarea decisivă: *Vei ține cu dinții de virginitatea fetei?*

Răspunsul e nuanțat.

Opresc televizorul şi deschid *Studiile despre iubire* ale lui Ortega Y Gasset.

***Şi respingerea poate fi umbra unei mângâieri*.**

***Poate fi* înseamnă şi *nu poate fi*.**

A mai trecut o zi.

28 mai 2000

“ Craiova, 21 iulie 1975

Dragă mamă,

Este ora 1 noaptea - duminică spre luni - acum, când vă scriu.

La ora 22.28, stând la masă, Jeni a avut o durere bruscă. Am mers la telefon, iar la ora 23.00 a venit Salvarea acasă. Asistenta nu a mai luat-o, ci a născut imediat, acasă, la ora 23.02. Ce credeți? O fetiță!

La ora 23.32 am plecat împreună cu fetița în brațe, înfăşurată în cearşaf, şi cu Jeni la maternitate. La ora 24.05, după toate formalitățile, am plecat, eu, acasă. Acum vă scriu. Fumez, nu am nici somn, stau cu Mitică, pisicul nostru, de vorbă.

Cred că o vom numi Corina-Iuliana. Ca şi Corneluş, este născută în zi mare, de Sfânt - Sf. Ilie, în luna iulie, pe 20. De aceea i-am pus al doilea nume Iuliana, dar şi de la fratele meu, Iulian, care a murit pe front, în Cehoslovacia.

Ce să vă mai scriu? Eu sunt fericit că am o fetiță, după trei băieți, şi că au şi băieții mei o surioară.

Aştept să dorm două-trei ore şi să iau bomboane pentru colegele lui Jeni şi ale mele.

Sărut mâinile,

Adrian.”

„ Dragii mei,

vă scriu la toți trei odată.

Să ştiți că duminică seara a venit o barză mare şi v-a adus în cioc o surioară. Are un claxon a-ntâia, cred că o fac cântăreață de operetă, are voce muzicală şi țipă să se audă şi pe la voi. Este albă la față, cu buzele roşii şi este foarte şic (face cu ochii: închide şi deschide câte unul). Sper că o să vă placă şi că o veți îndrăgi.

Noi suntem sănătoşi şi mulțumiți după atâtea griji şi emoții.

Să ne scrieți repede şi mult.

Vă sărută,

tăticu.

PS. Jucătorii care vin la Universitatea sunt: Hajnal, Mulțescu, Nedelcu şi Țegean. Apoi Donose şi poate Grigoraş, de la Rapid, după cum scrie în *Flacăra*. ”

Să mă mai mir că pe o carte poştală - reprezentând un buchet de hortensii într-o vază cu motive populare, îi scriam mamei, de ziua ei:

„Dragă mămico,

Îți trimit această felicitare de ziua naşterii, prin care îți urez ani mulți, bucurii, fericire în viață” adăugând cu litere strâmbe şi fără virgule, pe locul unde se scrie de obicei adresa: „Dragă tăticule, eu am văzut meciul cu danemarca şi mi-a plăcut de Crişan care la înlocuit pe Numvailing”

29 mai 2000

Stau pe bordură. Circulația e oprită pentru maşini, pe strada Cuza. Mii de oameni trec dinspre *Universitate* către *Colegiul Bălcescu* şi invers. Mă simt ca-ntr-un film cu mulți figuranți, atâta doar că nu mă filmează nimeni. Muzică. Vacarm. *Sărbătoarea berii*. Zeci de mii de oameni în Piața Prefecturii, în jurul ei. Mititei. Popcorn. Tinerii stau pe iarba din *English Park*, doar e o atmosferă câmpenească! *Lună nouă*, pe cer. Grupuri de prieteni care se întâlnesc. Pupături. Gunoieri înarmați cu mături, în spatele parcului de lângă magazinul *Mercur*. Accesul în parc este interzis. Jandarmii veghează, iar eu mă plimb.

Corina şi Nadia s-au dus să danseze.

Înghesuială, țipete, comentarii răutăcioase, scena pe care se cântă. *Un auditoriu bine amețit, fie cu alcool, fie prin prospețimea vârstei*, ar spune Muriel Spark, cu accentul ei englezesc, dacă s-ar plimba cu mine.

Din parcul în care accesul era interzis se lansează artificii. *Nevoia de magic e acoperită* - mă dau eu amuzant într-o lume căreia nu-i arde de astfel de glume, dar căreia-i arde de distracție.

Unde-ai fost? Ai văzut artificiile?

Dar voi? Aţi dansat, aţi dansat?

Sigur c-am dansat! **ne regăsim.**

Piaţa a rămas goală, plină de pahare goale de plastic, sticle de suc, ambalaje diverse. *Gunoierii mătură rămăşiţele succesului de public*, îmi notez în însoţitorul carnet.

Scrie şi despre mine! **îmi zice o fată care zâmbeşte.**

E frumoasă şi are cercei de argint.

30 iunie 2000

Aveam cincisprezece ani, dar nu eram căpitan!

Citeam *Vanity Fair* în timpul orelor de fizică şi profa predase o vreme, înainte să mă prindă. Nu mai ştiu dacă a fost un 2 sau un 3, nici cuvintele dintr-un lung şi ironic perdaf. Doar feţele cumineţi-mirate ale colegilor, întoarse spre mine.

Llosa realiza în ziua aceea, la televiziunea peruană, o emisiune despre un bătrân vânzător de îngheţată al cărui triciclu străbătea, de o jumătate de veac, străzile din Miraflores.

Aş vrea să văd acea emisiune, chiar dacă între cele două zile s-ar putea să nu fie o coincidenţă strictă - obiectiv şi istoric vorbind.

Puteţi voi să daţi câteva telefoane?

1 iulie 2000

Din loc în loc trotuarul e pătat de la dude.

Un **posibil *primar k lumea* îmi zâmbeşte de pe gardul şantierului. Îi zâmbesc şi eu. N-am avut prilejul să constat veridicitatea sloganului. Omul nu a fost ales primar, rămânând, probabil, un consilier *k lumea*.**

Deasupra afişelor electorale, cineva a lipit altele pe care scrie: *Aici sunt banii dumneavoastră.*

În tramvai sunt câțiva țărani care merg la piață. Unul dintre ei încearcă să mă convingă că *Emil Constantinescu e cel mai prost om*. Ştiu pe cine vede el bun de preşedinte? *Pă Tucă! Proteveu e hoți.*

Mie ştii de cine-mi place*? mă întreabă băbuța de lângă el. Nu ştiu. *De Andreea Marin. Ai văzut Surprizele*? Nu le-am văzut. *Şi îmi mai place de Almăşanca.

***E mai bine acum. Ne-a uşurat. Scoatem pui cu clocitoarea, avem pe masă cuptor turcesc. Fac pâinea colea şi colo privesc telenovele. Înainte aveam sobă cu paie*.**

Un bărbat îl înjură pe Iliescu. *Mai bun era Ceauşescu. L-au omorât! Lisăndrina ştia c-o să-l omoare, cu o săptămână înainte. Ne-a spus femeia, dar noi n-am crezut-o. Ascultase la Vocea Americii. În coşare. Avea acolo tras un fir de antenă.*

12 iulie 2000

Nadia stă de vorbă cu țărani, în gară, înainte de a pleca spre Bucureşti. Întrebările ei sunt pentru un seminar şi au ca țintă *: Ce gândesc oamenii de la țară despre integrarea europeană*. „Nu cunosc aşa ceva", „Nu mă interesează", „Nu ştiu"- se repetă răspunsurile. Doar o bătrânică îşi închipuie că intrarea în Uniunea Europeană înseamnă: „Să fie pace!"

***Prețul integrării noastre europene este eliminarea țăranilor. În loc să ne batem capul dacă e bine sau nu, propun să vedem* cum *o facem*, spune Alina Mungiu-Pippidi, intervievată de Mircea Mihăieş în nr.6/2000 al revistei *Orizont*.**

Parcă şi Ceauşescu a încercat ceva asemănător, el răspunzând la cum? prin migrația țăranilor spre oraşe, metamorfozarea lor în muncitori, sistematizarea satelor, înlocuirea caselor demolate cu blocuri. Alina Mungiu va propune, sunt sigur, o altă soluție. Singura idee care mi-a trecut prin minte a fost să-i mutăm pe toți în muzeul condus de domnul Bernea şi să ne uităm la ei pe Internet.

4 octombrie 2000

Nu e de mirare că florile roşii de *salvia coccinae* arată la fel de plouate ca versurile mele apărute recent într-o revistă. A burniţat toată noaptea. Dintr-o parte. Tot aşa le-a privit şi prietenul meu cel mai bun, zicându-mi că nu, nu e vina tehnoredactorului şi trimiţându-mă la lecturi din Nora Iuga.

Cu aceeaşi vehemenţă mi-a criticat şi ultima apariţie în *Dilema*, acuzându-mi respectiva scriere de absenţa unui conţinut.

Vanitatea mea n-a dat semne de revoltă, poate din cauză că îi împărtăşesc părerea. Aşa cum dreptate îi dau şi prietenei mele care mă întreabă, pe bancă, în parcul întunecat (de n-ar veghea deasupră-ne luna rotundă şi strălucitoare), ce se mai aude cu cariera şi noi din ce-o să trăim. *Nu e de-ajuns să scrii! Şi ea ar putea să spună că nu are rost să termine facultatea, să stea acasă şi să împletească pulovere*! Aş vrea să-i zic cât de bine îi stă în puloverul meu, dar simt că nu e momentul. Unghiul favorabil din care priveam lumea începe să tremure uşor. *Te pomeneşti că greşesc tocmai eu, care gândeam că toate ierarhiile literare actuale sunt provizorii, pe motiv că eu încă nu figurez în ele.* Să fie distincţia pe care o făcea Radu Cosaşu - *între voinţă literară şi talent literar* - atât de netă, în cazul meu? Revin în vârful unghiului favorabil. Îmi place viaţa mea. Până acum nu am făcut nici o greşeală.

A scrie, ca şi a citi, înseamnă pentru mine a fi în căutare.

Scrisul îmi dă posibilitatea să îmi manifest libertatea. Să îmi exprim dragostea. Prietenia. Îmi oferă şansa să spun adevărul, la nivelul

ficțiunii, într-o lume tot mai îmbibată de convenții, într-o țară tot mai plină de minciună.

Şi pentru că tot scria Adrian Cioroianu că *rareori se întâmplă să fim contemporani cu propriile noastre visuri*, aş spune că mă bucur de această raritate: scrisul este nu numai refuzul meu de a fi contabil; e visul meu. Vis care aici se şi opreşte: la propria lui îmbunătățire. Nu bate spre vreo recunoaştere, nu ţinteşte un loc într-o redacție.

Cât despre *gustul acru-amărui al eşecului*, de care tot Adrian Cioroianu amintea, în *Dilema* (provocându-mi uimiri de genul: *iată că şi oamenii cu o imagine de succes îl cunosc!*), el există, într-adevăr. La început, cel puțin. Există riscul ca acest gust să îl simt şi la sfârşit, când oricum, nu ar mai putea fi nimic de făcut. Îmi asum acest risc.

6 martie 2001

La ora asta, în redacția *Dilemei* se închide numărul pe care vineri, vânzătorul mi-l va întinde înainte să i-l cer. Asta după ce voi fi trecut pe lângă afişierul cu noile filme de la cele trei cinematografe craiovene. *Aşteptându-l pe Ghost Dog*.

E cald în bucătăria mea. Gătesc. Ascult Chopin (Monteverdi n-am). Mă gândeam la voi şi lacrimile au început brusc şi surprinzător să-mi curgă pe obraji. Tăiam ceapa. Ce-ați crezut?

E o zi mohorâtă. Parcă ar fi anul trecut, în noiembrie, în ziua aceea în care mi-am târât agitația şi disperarea în sediul vostru din Aleea Alexandru.

Cu jovialitatea-i cunoscută şi-a aprins Radu Cosaşu pipa păcii peste războiul meu cu lumea, cu mine, cu o fată pe care o iubeam şi căreia în zadar i s-a şoptit: *Să ai grijă de el*, ea nefiind câtuşi de puțin *o femeie dornică, înainte de orice, să te ocrotească* (sau nu să mă ocrotească pe mine), rară ca o ascuțitoare *plăcută, sigură, pe care să te poți bizui*.

Peste o jumătate de oră ne despărțeam, de altfel, în Piața Romană.

Era într-o marți.

Seara am mers la concertul lui Michael Nyman şi apoi am alergat la *Dakino* (da, pentru *Ghost Dog*), iar noaptea am ascultat câinii şi sforăitul uşor al unui prieten, în Timpuri Noi, aşteptând zorii, primul metrou, trenul care să mă ducă departe de urâtul Bucureşti, în Craiova mea cu chioşcuri cu suc şi napolitane, cu *Mambo Italiano* şi studenți pentru care Pascal e un colocviu la *programare*, cu o altă fată, râzând că are *o restanță la preistorie şi patru orale*, cu aurolaci aşezați pe tampoanele tramvaielor în mers, înjurături de vatmaniță şi opinie publică: *Mai uşor, doamnă, că ne răsturnați*, cu oameni sărmani încălzindu-se în piață, în jurul focului dintr-un butoi de tablă şi cu chioşcuri părăsite de ziare care încă ne mai îndeamnă: *Citiți „România pitorească”.*

Am vrut să vă scriu despre toate, în singurul fel în care ştiu să scriu: dintr-o suflare, cu ştersături (şterg cuvintele cu pixul, aşa cum le scriu - şi cu cât ies mai multe pete, cu atât e mai bine, îmi spun, încercând şi eu, timid, să îmbătrânesc sub semnul exigenței). Dar zilele au trecut, iar eu am ajuns să mă întreb ce rost are să vă scriu despre femeia care vinde covrigi, despre fata cu coşuri pe față, care rezolvă integrale în autobuz, despre *Moscova sfidează lumea* - pe raftul unui anticar şi *Corupție la FBI* - în librărie? Despre Moş Crăciun cu sacul în spinare escaladând hotelul Jiul proaspăt vopsit în grena şi galben, despre băieții cu adidaşi *ca-n Ştate*, cunoscători de Eminem, plictisiți de Eminescu, răppăind jos, sub fereastra mea, tinerii ăştia care la sapă oboseşte, dar la discotecă să-i vezi cum munceşte (schizofrenica scindare a societății româneşti: pentru omul care dă cu sapa, un profesor universitar e un fel de extraterestru. Şi invers).

La radio, un realizator speră să fie în asentimentul ascultătorilor şi dedică o melodie unei femei care împlineşte 85 de ani de muncă şi de viață.

Prietenul meu cel mai bun a ajuns în Canada. Îmi scrie despre băiețelul gazdei, care nu ştie bine englezeşte, şi care îi spunea mamei: I love you. I love you, too! îi răspundea aceasta, iar băiețelul plusa: I love you three!

Îmi doresc un calculator aşa cum Elli îşi dorea un pelican albastru.

Astăzi, pe stradă, o fată înaltă, cu un ambalaj de corn cu ciocolată în mână m-a întrebat dacă n-am văzut un *Recycle Bin*.

Vecina mea s-a mirat când i-am spus cât costă o scrisoare simplă: *De când se plătesc şi scrisorile simple?*, iar fetița ei m-a întrebat dacă stă tot timpul cineva lângă cutie să vadă dacă oamenii plătesc sau nu, când pun scrisorile. I-am spus că nu. *Păi vezi? Pui şi tu plicul în cutie, când nu te vede nimeni!*

Şi tot astăzi am auzit o roşcată (de trei tuburi) cum o întreba pe prietena ei: Dar tu ți-ai notat ce ai scris pe foaia pe care ai trimis-o prin fax?

Rândurile astea nu au nici cap, nici coadă. Au, în schimb, semnificația unei întoarceri.

22 martie 2001

Zboară pungile pe străzile oraşului ca-ntr-o reclamă ce încă rezistă pe VH-1.

Au înflorit copacii în curțile uzinelor.

În autobuz ascult manele.

La parterul blocurilor, pe câte-o firmă veche, scrie : *Complex* sau *Cabinet cosmetic*.

Dar cine vorbeşte de o morală subordonată politicului? Sau opiniei publice? Îmi vine să-l întreb pe Patapievici, că parcă argumentele-i au fost, de data asta precare (exemplul cu casele naționalizate nu m-a convins) şi nici nu-s neapărat sigur că în afara religiei nu se poate trăi moral.

Intervenția preotului Ormenişan a fost previzibilă, dogmatică.

***Sorine, cât e bă Vienna Wafers*? strigă bătrânul şi capul i se mişcă mereu în ritm de Parkinson. *Patru mii*, îi răspunde un tânăr din curtea cu fire de ceapă abia încolțite şi câteva verze rămase de astă-toamnă. La radio se vorbeşte despre mondializare şi vaca nebună. *A mai murit un prim-ministru violent; Germania, doamnă, că Germania Federală nu mai există*. Adorabilii jurnalişti mă fac să mă gândesc la spusele lui Lucian Mândruță: *Invidia porneşte în om motoarele competiției*. (Am visat să fiu un jurnalist bun). Mă tem că voi fi doar un scriitor care *va muri în cotețul lui cu vedere spre prosperitate* (tot Mândruță). Ambalajul napolitanei e plin de praf.**

Dubiile lui Răzvan Rădulescu în privința calităților de cineast ale lui Kusturica, or fi la fel ca ale mele? Mă gândesc şi la răul machiat în leac - esență a imposturii, despre care scrie Claude Karnoouh şi la tendințele care limitează libertățile din mass-media americană, sesizate de Peter Gross (mă întreb cum arată ele, în concretețea lor).

Sunt multe sărutări, în Parcul Romanescu. Primii fluturi. Păsări cu pene albăstrii ca fumul de țigară. Manelele răsună şi la Castelul Fermecat, că doar n-o să ascultăm ciripitul sticleților sau muzică medievală!

Mă gândesc la Barthes aprinzându-şi un trabuc şi citind o pagină a lui Brecht, despre Marx, la un curs la care, în sală, era şi Alexandru Călinescu. Oare cum era, în vremurile în care arta nu avea de suportat asaltul informațional? Cum vor fi arătat acele timpuri când pictorilor le pozau regi, nu vedete hip-hop? Regi care nici nu aveau, neapărat, succes.

-am nici cea mai vagă idee de răspuns la tema propusă de voi: Cum îți faci un nume în lumea artelor? Un scriitor superstar e la fel de greu de imaginat ca un cerşetor trandafiriu şi fălcos, vorba lui Radu Mareş. Superstar e fotbalistul, vedeta muzicală care ne spune că în ultima ei piesă *e ascunsă esența vieții*, prezentatoarea de la rubrica meteo, primul ministru.

Bărbatul care doarme pe iarbă, în țarcul căprioarelor, îmi aminteşte acea *mare, atoatepermisivă, pasivitate* de care pomenea Adrian Cioroianu, într-un articol.

***Ia uite, mamă, găina!* strigă entuziasmată o mămică, de parcă i-ar arăta fetiței cel puțin un dinozaur. E drept că găina e din rasa Rhode**

Island.

Cândva, pe lacul ăsta pluteau lebede.

***Te-ai căsătorit recent? Vrei să-ți iei ceva electrocasnice?*- reclama din radioul cofetăriei Debarcader.**

Mă îndrept spre casă. Autobuzul accelerează printre casele vechi, aproape-n ruină, ale unui cartier orizontal. Mă ridic, cu intenția de a-i ceda locul unui bărbat bătrân şi frumos. *Mulțumesc*, mă opreşte el, *nu stau jos. În primul rând, nu am bilet cu loc. În anul 2100 însă, poate-am să vă rog să-mi cedați locul.*

***Pace cartierului!* citesc pe unul din pereții pasajului Electroputere.**

Acasă mă întind jos, pe covor şi rămân aşa, o vreme. Aş fi adormit, dacă n-aş fi auzit bătăile în uşă (soneria încă nu merge). Deschid năuc unui bătrânel cu haine jerpelite, cu teneşi rupți în picioare. E vecinul de sus, zice, şi nu vrea mare lucru: o țigară, un chibrit şi, dacă am, o revistă. Nu fumez, aşa că îl poftesc înăuntru, îi dau *Dilema* - cu tema *Seninătatea* - şi cobor până la chioşcul de la parter. *Două țigări şi-o pâine*, cer. Vânzătoarea râde: *Mănânci țigări cu pâine?* În timp ce urc scările, îmi dau seama că m-a păcălit, nu poate fi vecinul de sus, de când m-am mutat în blocul ăsta stau tot la ultimul etaj. Nu prea are ce fura, mă gândesc. Îl găsesc aşezat pe covor. *E tema mea preferată*, zice şi, după zâmbetul din colțul gurii, îmi dau seama că nu m-a mințit. Era chiar *vecinul de sus*. A plecat repede. Cele două țigări stau neaprinse, pe raftul verde.

28 aprilie 2001

Gala Hagi.

Prezentatorii de ştiri se întrec în a ne dori o seară magnifică.

ProTV-ul are *nu mai puțin de 4 locații* (asta înseamnă chiar 4?) *şi 18 camere*, dar Ioanițoaia nu-l aude pe Cruyff şi roagă regia să fie atentă la legile lui Murphy.

Primul-ministru şi preşedintele țării onorează evenimentul cu opinii politicoase. Primim asigurări prezidențiale că noi talente vor apărea nu

numai în fotbal, dar şi *în alte ramuri de sport*. Căci ce e atletismul, dacă nu o *ramură de sport*? Şi ce sunt campionii noştri, dacă nu merituoşi *fruntaşi pe ramură*?

Moment publicitar. *La steaua ta norocoasă dă norocul peste tine! O bătălie între frații Schumacher şi cel mai rapid scoțian din lume! Fără frecare, ai rufe impecabile!*

Lucescu ne lasă să înțelegem că dacă el (nea Mircea), nu-l rechema la Brescia, Hagi era *cam terminat*, chiar dacă el, Hagi, *refuză să recunoască*.

Pentru prima dată în România, lasere proiectate din trei părți! 28 de majorete! Greutatea totală a scenografiei este de peste 20 de tone! Doar 2 astfel de ecrane sunt în Europa; unul este acum pe stadionul Național **(Lia Manoliu, uneori)**

Meci decis prin golul decisiv al lui Prodan.

Hagi joacă pentru ultima oară cu mâna pe inimă! După 26 de ani de zi cu zi!

Esca pune întrebări uşoare, le dă practic răspunsul mură-n gură, dar R. Koeman pomeneşte despre *un caracter mai dificil*, iar Platini, întrebat dacă antrenor al naționalei Franței fiind, l-ar lua pe Hagi în echipă, îşi începe răspunsul cu : *E dificil de spus*. Până şi Belodedici, întrebat cum o să se simtă pe teren, alături de Hagi, în loc să ne spună că va fi în al 9-lea cer, răspunde: *O să mă simt puțin accidentat*.

Pe stadion răsună imnuri compuse special în cinstea evenimentului.

Spectatorii răspund la ritmul excelent al acestei melodii, aprinzând brichete! **(or fi vrut să-i dea foc!)**

***Hagi, de 18 ani căpitan al echipei naționale*! (oare?)**

***Oda Bucuriei pentru cel mai mare fotbalist român: Gică Hagi*.**

Genialul român. Chiar şi în Anglia, unde echipa a fost blazată, suferind 3 înfrângeri.

Hagi îşi îndeamnă fetița să cânte mai tare imnul nostru, dar vocea ei e acoperită de a altei fetițe, mai mare. Imnul este despre *barbarii de tirani şi cruzii tăi duşmani*. Cristian Țopescu anunță că a cântat Chira Hagi.

Gică Hagi face semne disperate după un fotograf. Nu se gândise nimeni la fotografia dinainte de meci.

Tricoul lui Hagi se ridică spre cer! Tricoul refuză să zboare - încă un semn că Hagi nu poate pleca!

Primul fluier al ultimelor 90 de minute ale lui Gică Hagi! **(Dumnezeu să-l ierte?)**

Meciul e destul de anost. Schimb pe *Acasă.*

Doamna Zoe Petre vorbeşte despre *caracterul ascetic al unei cariere intelectuale*. *Fetele renunță cu uşurință. E important să faci bine ceea ce poți să faci. După ce alegi, să ajungi la un maxim de performanță, fără rezerve, fără economie*. Involuntar, vorbeşte şi despre Hagi. Dar şi despre *prieteni de veche dată* şi despre *rutină, ca formă specială de iubire.*

Publicitate. Înapoi la meci. O intrare dură a lui Mihali. Două pase superbe ale lui Hagi, două goluri pentru România.

Tehnica sârbilor nu poate fi pusă niciodată la îndoială. **Nici chiar peste două minute, când acelaşi jucător sârb luftează, după ce driblase portarul nostru.**

Fluier final. Hagi face turul de onoare, îndepărtează fotografii. Atmosfera în tribune: extraordinară. *Adio Gică, dar rămâi cu noi*, zice, teatral, Țopescu.

***Vă mulțumesc la toți. Cred că-n seara asta n-aş fi crezut niciodată că un stadion de 55.000 de locuri va veni să mă vadă. (...)Vă iubesc pentru tot ce ați făcut!-* un discurs istoric al *Regelui*.**

Jurnaliştii pot pleca mulțumiți şi incompetenți, acasă. Unul dintre ei, îi doreşte lui Cosmin Contra multă baftă în Cupa UEFA. *Vă mulțumesc, la fel!* le răspunde, pe drept cuvânt, fotbalistul. Să fie!

29 aprilie 2001

Trotuarul e lăsat la mijloc. Ca o albie.

Nu vă plac craiovencele noastre? **Se miră, râzând, doamna ce-i însoţeşte pe cei doi bărbaţi.**

Zeci de roleri se învârtesc în jurul statuii lui Mihai Viteazul. ***1593-1601*** **citeşte, cu voce tare, copilul.** ***Tati, Mihai Viteazul a trăit doar 8 ani?***

Un câine aleargă în cerc, în jurul stăpânului.

Unde te duci, Eva?

În Piaţa Veche**.**

Arunc mingea în sus şi o stopez cu succes. Driblez câţiva adversari imaginari, înainte de a o înapoia băieţilor.

Şi, dumneata faci piaţa?

Eu**.**

Săraca de dumneata! Şi, dumneata te duci la servici, speli, le faci de mâncare?

Ce să fac?

Săraca de dumneata!

Femeile.

Eurolac**-ul lui Dan Goanţă îmi aminteşte că inspiraţia nu are nimic de-a face cu căile respiratorii.**

De unde ai ariciul? **strigă fata după băiatul pe bicicletă.**

Din capitala Somaliei**.**

Bătrânul, altuia: ***Eu înţeleg să strângi cureaua, dar nu cureaua mea!***

În parcul din faţa magazinului Mercur sunt muşuroaie de furnici. O să plouă! E o lege infailibilă.

Două fete fură liliac, lătrate de propriul lor câine. ***Şi-mi venea să dansez nu doar în gândurile mele*****, vocea tristă a celei în trening. Liliac furat am şi eu. În aceeaşi mână cu Dilema.**

Căţelul se furişează printre maşinile din parcare, cu o bucată de pâine în gură.

E un film cu americani de-ai noştri care luptă împotriva arabilor care făceau atentate.

Nu merg. Nu mi-au ieşit consacrările.

Şi?

Le fac înaintea fiecărei acțiuni. Dacă nu-mi ies, nu fac lucrul respectiv. Astăzi, de exemplu, nu merg la film.

Mai eşti vegetarian?

Sigur că sunt!

Dar câinele tău e tot vegetarian?

Fluturii zboară câte doi.

Adevăr sau provocare? **- jocul copiilor.** *Iar adevăr?* **- dezamăgirea.**

Explozie vegetală. Ca împlinirea unei femei.

Curajul de a crede că ai ceva de spus, datorită căruia te aşezi mereu în faţa foilor albe, **pe care l-am învățat de la Virgil Duda, ce rost are, într-o zi atât de frumoasă?**

La o balegă moale, nu-i trebuie multă apă! S-a îmbolnăvit imediat!

Eu am citit mult în viața mea, dar niciodată n-am reuşit să înțeleg „ Mersul trenurilor”. Nu-l înțeleg, domnule! **Uimire amestecată cu neputință.**

Zdup! **A căzut pe spate un roler. Râd fetele.**

Despărțirea măcar e cinstită. Puteai să nu mă înşeli. Aş fi vrut să fii corectă cu mine. Eu nu te-aş înşela.

Dar dacă te-ai îndrăgosti? **replică fata şi eu simt cum îl doare.**

Eşti îndrăgostită?

Ea tace.

Atunci du-te şi trăieşte-ți dragostea! Să fii îndrăgostit e un sentiment important. Ce să fac? Să-ți dau cu fixativ ca să stai cu mine?

Au apărut norii. Ea nu pleacă. Nici el.

După atâta impostură şi fraudă, cât de reconfortant e să priveşti un cerşetor. **Emil Cioran.**

Neală are un rucsac în spate. Gaşca vine din sens opus.

Unde vă duceți, bă?

La Cluj, la discotecă. Ți se-arată?

Nu mi se-arată! Am examen. În ce discotecă vă duceți?

Nu ştiu, una, lângă dealul Fefeleacului Dar mai întâi ne ducem să-i disperăm pe fraieri! E chef la Bulgaru, vin şi constipații din Artă!

Zău? Vin şi ei? Băieții ăştia sunt de o nesimțire grasă!

Paşii mă duc unde vor ei. Ascult, fără să vreau, dar şi fără să încerc o eschivă, cuvinte.

M-am despărțit de Liviu.

De ce?

***N-avea carieră! Cred că nici anul ăsta nu-şi dă bacu. La franceză n-a învățat nimic*!**

Cealaltă pare oripilată, dar îşi revine: *De ce nu i-ai zis Alinei? Îi mai arăta ea, doar a terminat franceza!*

Alina şi Liviu? Nu mă risc eu!

***Martorele lui Iehova* mănâncă semințe şi împart reviste.**

Vântul, ca un talkshow: dă cu praf în ochi.

Eva se întoarce de la piață. În mână ține un măr. Roşu.

Picături zdravene de ploaie. Până şi rolerii au fugit țipând!

Vine o altă fată decât cea pe care o aşteptam. Are săculeț, bocanci mici şi cumințI, fustă lungă, de lână, părul ud. Îi dau revista (o ascunde sub geaca de blugi) şi liliacul. Îi propun să intrăm în clubul cu Internet (printre răgazurile mele sunt şi momentele cu Norii, clipele de Respiro).

***Aşa o să facem*, zice ea.**

Dar serverul e picat. *Nu merg decât jocurile*, mă anunță, cu părere de rău, nea Niță.

Ea stă lângă uşă. Priveşte ploaia.

***Eu te ştiu pe tine*, îmi zice, când ajung aproape.**

***Dar matale de ce nu mă-mpuşcaşi? Nu văzuşi că vin*? strigă puştiul către un venerabil domn cu părul alb sub şapca roşie.**

***Trebuie să plec*, zice ea.**

***Merg şi eu*.**

În piața teatrului e un corcoduş mic. Mâncăm verzituri acre. Când scutur creanga, plouă mai tare.

Prindem şi tramvaiul.

***Ce fac tipii ăştia de la* Dilema *cu scrisorile frumoase pe care însă nu au spațiu să le publice?,* mă pune ea în dificultate.**

***Nu ştiu*, rezolv rapid.**

***Eu cred că le mototolesc şi le aruncă de trei puncte în imaginare coşuri de baschet*.**

O privesc mai atent. Chiar mă ştie! Era un vers dintr-o mai veche poezie de-a mea.

În Craiovița Nouă şi ploaia e mai entuziastă. În parcul de lângă Bigul Nou se bucură *bănuții* şi florile albastre. Piața e acoperită. Aici nu plouă.

Puneți-mi şi mai stricate! **O îndeamnă bătrânul pe vânzătoarea care, zâmbind, îi alege cele mai frumoase portocale.**

Aici stau eu**, zice fata de lângă mine.** ***E un chef în scară, mă avertizează.***

Bărbații cântă, aşezați pe scăunele. Unul are acordeon, ceilalți voce: ***Radu mamii, Radule*****! Femeile curăță nuci. Suntem primiți cu urale. Vinul e negru şi bun. Scăpăm.**

O fi vreun Gheorghe printre ei**, zic.**

Tocmai, că nu e! Chefuiesc de necaz că la noi pe scară nu e nici un Gheorghe!

Ea stă la ultimul etaj, dar urcăm mai departe. Pe acoperiş, norii vineți şi grăbiți nu mai plouă. Dansăm şi nu ne privesc decât plopii. În curând vor începe să ningă. Primarul se va supăra şi poate va pune să-i taie. Astfel, oraşul va fi mai curat.

De-ar fi viața un film american! **zice ea.**

Departe se vede tristețea cimitirului Sineasca, ierburi şi, dacă ştii să priveşti, şopârle furişate.

În fața uşii, în timp ce ea descuie, îmi vine brusc gândul că fata cealaltă poate a ajuns, între timp, ***la statuie*****, locul de întâlnire.**

N-am rămas. Pur şi simplu n-am fost în stare să mă întorc**, îi scria, din Paris, Lucian Raicu lui Virgil Duda (aflat în România comunistă).**

Poate că lucrurile s-ar fi întâmplat altfel dacă, fie şi în Piața Veche din Craiova, Eva ar fi ales o portocală.

10 mai 2001

La radio se vorbeşte despre rețele mafiote şi proteste împotriva globalizării.

La televizor, un consilier al preşedintelui țării ne spune că caricatura nu ştiu ce şi că e mai interesant ca cineva să facă şi să dreagă.

Un preot condamnă pornografia şi ne împărtăşeşte experiența sa din Franța, unde astfel de reviste sunt ***foarte subtil date la cei ce voiau***

să cumpere. **Avem o problemă de subtilitate.**

Inventatorul revistei *Atac la persoană* îi trage de urechi pe cei de la Pro TV, sfătuindu-i, în materie de fotbal, să spună adevărul.

Ies să mă plimb, dar pereții se țin după mine.

Un profesor îmi vorbeşte despre sărăcie, despre absența gardurilor din satele româneşti, în urmă cu aproape un secol, despre rolul util pe care îl joacă şeful unui partid extremist în viața politică românească. Îi ascult discursul admirativ şi mă gândesc la englezoaica, dragă mie, Muriel Spark şi la cuvintele pe care le scria ea într-o carte despre fetele sărace: *Orice comunist are o încruntătură de fascist; orice fascist are un zâmbet de comunist.*

Din tramvai coboară Corina. *Ştii tu vița mea, pe care am luat-o de la țară, împreună cu cele cinci căpşuni?* O ştiu. O ține în balcon, într-un ghiveci. *Ce e cu ea?* întreb. *I-au dat frunzele!* Zice. *Mă bucur! Dar nu înțeleg ce e de râs.* Mă lămureşte în timp ce se îndepărtează, veselă şi încântătoare: *E salcâm!*

22 mai 2001

Resursele de frumusețe ale acestei lumi îmi par inepuizabile, chiar şi în clipa în care răstorn în tomberon găleata cu gunoi sau atunci când un tractor mă gazează, pe stradă. Cu atât mai mult îmi par inepuizabile astăzi: am alergat printr-o ploaie fantastică, până când am văzut peştişori aurii înotând în adidaşii mei. Sau poate că erau doar nişte broscuțe. Verzi. Nu mai ştiu exact!

După ce m-am schimbat, m-am gândit puțin la *prăpastia dintre pur şi impur* din *Oraşul cu salcâmi* şi la începutul acela de *Mic poem pentru Love-story* cu *doi tineri puri, în puritatea zăpezii...*al Ninei Cassian. Şi poate m-aş fi gândit şi la *puritatea aceea clasică unde rahatul e rahat şi îngerii sunt îngeri* pe care o dorea H. Miller, dar atunci a venit Corina şi mi-a zis că Goguță se va face bine şi că doctorul i-a spus rostind cuvintele rar şi flegmatic: *Ce faci băi, Bombonel? Ai zburat?*- ceea ce el, Gogu, şi făcuse, de altfel, din balconul de la etajul 4, până pe cimentul de la parter. Goguță este un pisoiaş alb, fără buton de oprire, un jucăuş incurabil pe care nu îl iubesc pentru că hăpăie fericit resturile de la masă, cum ar putea crede domnul Mihai Cosmațchi, colegul meu de pagină 2 din nr.429 al *Dilemei*. *Doamna Popescu* cea iubitoare de animale şi presupusă neiubitoare de oameni (nu prea stă la taifas cu cei din bloc) mi-a devenit pe loc, şi poate pe nedrept, simpatică.

Sigur, mie îmi pare posibil şi ca doamna Popescu să iubească oamenii, nu m-aş hazarda să fac vreo afirmație în acest sens, am învățat de la un scriitor drag mie, Dino Buzzati, că *întotdeauna e imprudent să judeci sufletul altora*.

Îmi vin în minte mai multe imagini: un unchi de-al meu care, ori de câte ori venea în vizită la tanti Dida, ținea să o întrebe de ce risipeşte mâncarea dând-o la pisici, de ce nu creşte mai bine un porc? (tanti Dida iubea pisicile, dar nu iubea porcii); un profesor care ne arăta triumfător, în România comunistă, fotografii cu africani înfometați şi articole despre americanii care produceau mâncare specială pentru câini. Sau un gând al lui Willy Brandt, pe care tot în *Dilema* (sau poate în *Lettre Internationale*) l-am citit: *Şi sărăcia este un război*! Pare oarecum nobil şi lipsit de oroarea altor războaie, aşa că nu m-ar deranja să fie chiar mondial, războiul ăsta care pare, mai degrabă, unul individual: dacă fiecare ar câştiga războiul lui cu sărăcia, ea ar trebui să dispară. E oare posibil?

Bine scris, articolul lui Mihai Cosmațchi păcătuieşte prin a fi nedrept. Acest *doamnă Popescu, de ce nu dați de mâncare unui om sărac*? nu se deosebeşte prea mult de un *doamna Popescu, de ce nu priviți mai bine pe Atomic?* Sau de un *doamna Popescu, de ce nu-l votați dvs pe X*?

Aş spune chiar că nu se deosebeşte deloc şi că d-na Popescu a răspuns corect la întrebarea ce i-a fost pusă.

(Nota mea: răspunsul ei fusese: *Măgarule!*)

24 mai 2001

În nr. 429 al *Dilemei*, cel având tema *Viața la țară*, titlul unui articol: *Un țăran nu poate fi povestit* şi profesia autorului - *scriitor* - m-au incitat la lectură.

Încă din primul paragraf am aflat că *la țară* înseamnă *pentru mulți* mahala (eu credeam că mahalaua e specifică oraşelor, periferiei), *WC la curte* (oare câți țărani au, într-adevăr un water-closet în ogradă?).

Satul în care s-a născut autorul este un *sat de orăşeni pârliți. De corcituri fără identitate. Cum şi eu sunt. Sau am fost. Țăran nu te naşti. Țăran devii*. D-l Sorin Stoica s-a hotărât să îşi asume, în această lume în care *orice infirmitate e suprasolicitată (chelia, de exemplu, devine un simbol al virilității)*, identitatea de țăran.

Aflăm imediat că *oamenii confundă comunitatea* - de astă dată - *cu mahalaua*. Aşa sunt oamenii lui Sorin Stoica, mai confuzi. Toți? Poate, dar *în special intelighenții pentru care orice fapt de viață e scandalos, mitocănesc*.

Nu-mi vine să cred că țăranii *nu-l citesc în original pe Kant*! Dar *trăiesc mai mult decât restul oamenilor. Şi au mai multă imaginație. Da. Ascultați cum înjură un țăran şi băgați de seamă câtă creativitate, inventivitate e acolo. După un asemenea recital chiar te convingi că românul s-a născut poet* (Ce Cărtărescu! Ce performance cu Saviana Stănescu!) *Şi înjurătura aceea e justificată. Pleacă dintr-o dramă reală. E mare lucru să ai cu adevărat o dramă în ziua de azi*. (Drama de a crede despre tine că eşti scriitor, ar fi una).

***Țăranul nu e inteligent. Nu e absolut deloc vreun rafinat. Dar, spre deosebire de turmele de homo videus de azi, e mult mai profund. Comparați-l cu cetățeanul de la bloc şi veți vedea că iese în avantaj*. (!)**

Noi îi cerem să fie ce nu va putea fi vreodată. Erudit. Cult. Să aibă maniere. Mânecuțe. Guler scrobit.

Noi înseamnă Sorin Stoica şi mai cine?

Țăranului i se cere să fie un personaj de operetă. Să grăiască înțelept **(aşa grăiesc personajele de operetă?).** ***Să cugete adânc. Să vorbească în pilde, în parabole, ce mai, să fie un fel de reîncarnare a lui Deceneu*****.**

Cine, domnule, îi cere aşa ceva? Cetățeanul de la bloc? Intelighentul de mai înainte? Uniunea Europeană? Banca Mondială?

La oraş te înconjori de inşi asemănători ție. Care nu pot fi povestiți**. (Dar ce au de nu pot?)** ***Pentru că noi povestim alteritatea. Nu cunoaştem mare lucru despre noi înşine.*** **Zadarnic ne spune Borges că** ***orice scriitor sfârşeşte prin a trasa conturul propriului său chip*****, iar H. Miller că** ***nu e nevoie să scrii despre China. Scrie despre asta. Despre ce este în tine...***

Citatul autorului din Muşina îmi aminteşte de impactul dintre nucă şi perete, iar chelia ca exemplu de infirmitate, mă pune pe gânduri. Chelul devine ***om cu nevoi speciale*****. Una dintre ele,** ***tichia de mărgăritar*****, lipseşte, se pare, şi altora.**

Articolul cu pricina îl voi păstra în sertarul meu. E cea mai mare năstruşnicie pe care am citit-o vreodată în ***Dilema.***

octombrie 2001

În noaptea trecută, puțin după miezul nopții, mi-a bătut un prieten în geam:

- Vezi că se deschide o linie nouă - de îmbuteliat boabe de rouă.

(Asta ca să vedeți ce prieteni am!)

17 octombrie 2001

Ţigăncile cu batice şi fuste înflorate, în clubul cu Internet, aşezate în faţa calculatoarelor, meritau o fotografie.

Una dintre ele, mai bătrână, mai grasă decât cealaltă, semăna cu cea care, cândva, în târgul cu vechituri (pe atunci nu eram celebru şi bogat; nu scriam la *Dilema*) a exclamat dezamăgită după ce probasem o pereche de pantofi: *Aoaaaa-leeeu! Nu-ţi intră?* Mai lipsea un : *Prost mai eşti!*

Ţiganul bărbat se odihnea în faţa clubului, culcat sub tei şi-i răspundea unui trecător: *Pe mine m-a prins sudura, dar pe tine băutura!*

Şi era duminică şi bărbatul copt se ducea cu soţia în vizită la sora lui, iar printr-o fereastră deschisă se-auzea dintr-un apartament o întrebare de adolescent: *Ficaţii mei mai sunt în bucătărie?*

Am continuat să fredonez tangoul Cesariei Evora şi cum mergeam aşa, Corina m-a întrebat: *Care e tema, în Dilema, săptămâna ce vine*? I-am zis: *Răbdare şi tutun* şi ea a zis: *Nu, serios, care e?* Iar eu am zis: *Răbdare şi tutun*, iar ea a fost de părere că *prea multă răbdare nu te duce neapărat la ceva bun, ca să nu mai vorbim de tutun*! Mi-a povestit despre un prieten comun care, când era mic, şi-a pus ceasul pe calea ferată, să verifice dacă e anti-şoc. Apoi Corina a dat colţul, pentru că, în dreptul gării, suporterii craioveni îi aşteptau pe cei dinamovişti, cu urări de bine, pâine, sare şi altele.

Cei doi ofiţeri din compartiment m-au surprins. Unul era delicat şi citea o carte de filosofie. Celălalt traducea dintr-o revistă scrisă în engleză (şi totuşi cu poza lui Radu Timofte) - iar la celular vorbea

despre *noul soft* şi *Windows-ul 2000*. (Nu m-ar mira să intrăm în NATO, chiar la Praga, deşi omul nu avea şosetele la fel! Asta m-a uimit încă vreo două minute, după care am început să fredonez, în gând, un cântec trist pe care îl ştie mai bine Misia).

În Bucureşti n-am putut dormi de-atâta linişte! Nu tu un lătrat de câine, un cântec de cocoş! Dar a doua zi, în timp ce treceam podul (Cernavodă), nu eram deloc obosiți.

Pe plaja din Constanța, briza era rece, în duminica de la mijloc de octombrie. Câțiva bărbați căutau ceva în mare, cu lopețile. Nu aur, aveam să aflu, cu o simplă întrebare, ci *râmă de mare pentru chefal.*

Valurile mici, pescarul norocos, peştele ghinionist strălucind în soare, blocurile oraşului, pescăruşii care mi-au cerut eugenii.

Fetele se culcaseră, în *costumele* lor *de baie* (geci groase), pe plajă.

Ligia ne arătase *cormoranii* (practic, ei nu se deosebesc cu nimic de pescăruşi; să-i recunoşti e doar chestie de fler, cel puțin dacă e s-o cred pe Ligia).

Nadia îmi dădea, în tăcere, testare. Probabil.

Iar eu mă întrebam dacă Misia îmi place mai mult decât Cesaria Evora.

Era o zi frumoasă, aşa cum, fără doar şi poate, toamna asta este cea mai frumoasă din câte am trăit.

Am urcat în oraş, să cumpăr ciocolată caldă, pentru cele două fete frumoase. De sus priveliştea era încântătoare. O femeie o întreba pe o alta, în fața unui afiş: *Ăştia nu sunt ăia, 3 studenți?* Cealaltă nu ştia şi era şi obosită pentru că *am stat toată noaptea, până la orice oră, că fugea aia nu ştiu câți metri!* Gabriela Szabo, adică.

În timp ce coboram am văzut pescărița, câinii la lecția de dresaj de pe plajă, vaporul din zare, păsările care se cufundau în mare.

După ce au mâncat şi pizza, fetele au cântat cu voioşie - şi eu cu ele - şi tot aşa am ținut-o până la gara oraşului - peste care zburau multe ciori, dornice să se culce, căci se lăsase seara. Am cântat şi-n tren, iar în Bucureşti, lângă Gara de Nord, Ligia ne-a dansat *Can't Touch This*, iar Nadia a plecat acasă, fără să mă invite şi pe mine, ca şi cum era de la sine înțeles că trebuie neapărat să plec cu trenul ăla în care, străduindu-mă să nu adorm, am zâmbit gândului că Misia şi Cesaria Evora îmi plac deopotrivă. Am crezut că trenul nu va ajunge niciodată

la Craiova şi m-am bucurat că în muzică nu trebuie să fii Paris, fiul regelui Priam.

Numai că eu nu trăiesc în muzică!

***Mysia*, mi-am amintit - şi poate nu din întâmplare - a fost, pentru eroii greci, o eroare.**

După acest gând, a fost teribil de greu să nu adorm. Eram teribil de obosit, iar bărbatul de lângă mine sforăia temeinic.

Octombrie 2001

***Trei nouari!*; *Doi valeți!* Bărbații de pe banca din parcul teatrului probabil că nu joacă belotă.**

Mai încolo străluceşte - atât de porocaliu! - hotelul Jiul. Iar aici, aproape, crizantemele din mâna fetei cu păr lung şi ochi verzi.

Ce figurant eşti, mă, rătăcitule! îi zice doamna cățelului vagabond. Ce faci, dragă, aşa, romantică? - tot ea, bătrânei de pe banca însorită. Uite, citeam despre Antarctica şi cum trăieşte pinguinu, că vine iarna şi tu...faci zgomot. Roza, roza... îmi zâmbeşte femeia, adăugând cu tristețe zâmbetului meu întrebător: Scleroza.

Aerul e jilav. Pe linia de tramvai se plimbă tacticoasă o cioară. Şoferul unei dacii mă claxonează nerăbdător, în timp ce traversez. Tare l-aş întreba pe Daniel Vighi cum a reuşit ca din lipsă de bani şi (poate că) de imaginație să-şi cumpere un automobil nou, de aceeaşi stirpe. Eu, deşi banii îmi lipsesc, ca să nu mai vorbesc de imaginație, nicicum nu reuşesc!

Hai, marocane, ia şi tu unul! îmi oferă țigănuşul un deodorant. Pentru maşină!

Hippioții spun bancuri şi suspină după corturile din Vama Veche, pe o bancă de ciment pe care punkerii au scris unele obscenități la adresa poliției şi jandarmeriei.

Dacă tot fac foamea, mai bine intru-n greva foamei - femeia necăjită, cu disperare, bărbatului indiferent care pare a avea o funcție. De decizie. Dar tace. În plasă are vreo douăzeci de ouă verzui care-mi

amintesc un gând al lui Z. Ornea. N-aş zice că d-l Zigu a clocit un ou de raţă. A glumit.

Un băiat citeşte într-o magherniţă pe care scrie: Vulcanizare. Dar el citeşte un ziar.

Tânăra absolventă de facultate - de mâine, profă de mate la un liceu - de curând mutată în casă nouă (unii-şi permit), cu soţul recent, îmi spune că a şi gătit. De trei ori! (cu mândrie!). Într-o zi am vrut să fac şi ciorbiţă şi mâncăriţă şi au ieşit două ciorbiţe.

Două studente vorbesc despre un prof arestat pentru luare de mită. Aş fi putut scrie, când aţi propus tema Cum ne vindem marfa, despre profesorii care vin la examene cu vrafuri de cărţi (scrise chiar de ei), mai cu seamă la restanţe. Îmi amintesc surpriza plăcută a profei care, întrebând oaia neagră a grupei noastre - care sigur că nu ştiuse nimic, în ciuda eforturilor colegilor de a-i şopti câte ceva - : "Cumperi carte?" a primit răspunsul : „Cumpăr cinci". Să-mi doresc ca un cititor să cumpere cinci exemplare dintr-o carte pe care o voi publica, într-o bună zi?

Pe trotuar văd o coajă de pepene.

Într-un sfârşit de vară frumoasă, am încărcat - cu bunicul împreună - şaizeci-şi-cinci de pepeni (i-am numărat chiar eu) în căruţă şi am pornit cu ei la Craiova, să-i vindem. Ne-am oprit în Craiovița Nouă, lângă Bigul Nou, spre seară. I-am descărcat şi bunicul a plecat să lase calul şi căruţa la un prieten, camarad de pe front. A venit târziu şi mirosind a ţuică şi-a adormit repede, sforăind tot mai tare, jos, pe o pătură. Lângă el, încercam inutil să dorm şi eu. Era prea multă lumină şi câini care lătrau se-auzeau. Am aţipit târziu şi m-am trezit când se luminase, în forfota oamenilor care se duceau grăbiţi la muncă. Soarele îmi zâmbea printre vârfurile plopilor.

Prima clientă a venit abia pe la ora 9. O femeie mai degrabă în vârstă, micuţă, zâmbitoare, cu ochi jucăuşi şi clipsuri mari, verzi, la urechi. Avea obrazul pudrat şi ruj pe buze, un parfum ciudat şi o pălăriuţă pe cap.

A cerut un pepene bun şi, în clipa aceea, chiar sub ochii mei, bunicul nu a mai fost bunicul. Sau, cel puţin, eu nu reuşeam să-l recunosc, nu reuşeam să-mi regăsesc bunicul în bărbatul emoţionat, înflăcărat, glumeţ şi sfios.

A ales un pepene mare şi doamna, zâmbind mereu a solicitat un dop mic. Bunicul a tăiat un triunghi cu laturi mici şi i-a întins frântura de pepene înfiptă în vârful cuțitului. Ea a gustat, dar nu i-a plăcut. Poate să aleagă chiar ea un alt pepene? Cum să nu poată, s-a mirat, curtenitor, bunicul. Dop mic, şi din nou ghinion. A urmat încă unul. Apoi altul. Îmi priveam bunicul aşteptând să-l văd supărându-se pe femeia care îi strica pepenii. Dar el nu răbufnea! Transpirase puțin, poate din pricina celor câțiva curioşi care se adunaseră în jurul nostru. Mă cuprinsese o jenă uşoară pe care o simțeam însă crescând. Uneori, doamna cea frumoasă ca o păpuşă ezita un pic înainte de a pronunța verdictul. Dar el rămânea mereu negativ. Oamenii începuseră să murmure, îl sfătuiau pe bunicul să nu se ia după capriciile ei, el nu vede că femeia îşi bate joc de el? Bunicul transpira tot mai tare, dar continua să taie pepene după pepene, iar în jurul nostru se adunaseră tot mai mulți oameni. Cred că mai rămăseseră vreo 20 de pepeni neoperați, în clipa în care, din senin, m-a pufnit râsul. La fiecare nou pepene încercat, râsul mă cuprindea tot mai puternic, mă durea burta şi lacrimile îmi curgeau pe obraz, iar unii oameni începuseră şi ei să râdă. Bunicul nu mi-a aruncat nici măcar o privire, iar doamna cred că mâncase cât un pepene întreg, tot gustând. Eram sigur că nu avem un pepene pe gustul ei. M-am înşelat. Penultimul, el i-a plăcut. Bunicul i l-a cântărit. Avea cinci kilograme şi jumătate. Femeia a plătit, a zâmbit galeş, a mulțumit şi a plecat. Bunicul a rămas, roşu ca un rac fiert, să suporte zeflemeaua mulțimii. Nu mai râdeam.

Un bărbat îmbrăcat în haine jerpelite a întrebat dacă poate să ia unul din pepenii stricați şi bunicul i-a făcut semn cu mâna că poate. Apoi au început toți să ia câte-un pepene, iar unii luau chiar câte doi, iar grămada dispărea văzând cu ochii.

O țigăncuşă murdară, desculță, dar care mi s-a părut nespus de frumoasă, a înhățat ultimul pepene, cel neîncercat, bun încă de vânzare. Pe-ăla nu! a zis bunicul.

Ea ne-a privit o clipă, cu ochii negri, apoi s-a întors cu nonşalanță şi a plecat, ținându-şi prada cu amândouă mâinile.

21 noiembrie 2001

Pentru că Isa îmi povestea atât de fericită despre noii ei prieteni, pentru că ardea de nerăbdare să fie din nou cu ei şi nu avea timp să observe că mă doare (o iubeam), m-am hotărât să plec. Unde? În aventura mea!

Poate că n-aş fi reuşit (la intenții stau bine mereu), dacă nu îl întâlneam pe Doru Geamba, prietenul meu cel înalt, purtător de ochelari, *ostenitor*, ca şi mine, în ale scrisului.

Mi-am asumat riscul de a-l însoți până acasă. Şi nu e un risc mititel. Ca să descrie o bătaie, prietenul meu musai trebuie să participe la una. (Îi plac trăirile autentice, ar fi bun de *fracturist*, dar îi lipseşte anarhismul). De cele mai multe ori le încasează, doar în zile norocoase reuşeşte să fugă, urmărit de câte-un tânăr rrom cu un cuțit în mână. *Bine, mamă, dar dacă te împiedicai?* se miră doamna Geamba, mama lui. *Păi eu mai aveam timp să mă împiedic? Zburam!* o liniştește Doru. *Ce făcuşi, mă? Tu până la cincizeci de ani mănânci bătaie?* se amuză tatăl lui şi continuă să stropească ţânţarii cu spray-ul în care e fixativ. *Dom' Mihai, cu dragostea cum stai*? mă observă apoi, deşi, precaut, am rămas lângă uşă. Mormăi ceva din care ar putea fără mare efort să deducă adevărul, dacă l-ar interesa, apoi mă asigură că el stă bine, *cererea e mai mare decât oferta*.

Doru îşi suna, între timp, prietenii cu care fusese mai devreme. Unii plecaseră de la postul de poliție, sfătuiți de bătrânul ofițer: *Mă, băieți,*

eu, de la servici direct acasă mă duc! Ce-atâtea plimbări! **Alții erau încă la spital, la urgență, pentru cusăturile obişnuite. Nimic grav.**

Absența perdelei făcea ca fereastra să pară un tablou cu vârfuri de plop şi ciori întorcându-se de la câmp. Pe pervaz, o pisică leneşă, privea indiferentă o muscă în mişcare.

Aş fi vrut să fiu singur. I-am zis lui Doru că-l aştept afară şi aşa am făcut deşi, o clipă, gândul plecării a fost destul de puternic. M-am aşezat pe scara rece. De la o fereastră aflată la parter mă privea un bătrân. Nu mi-am dat seama că se uită la mine, până în momentul când mi-a zis, deodată, că *la Bucureşti totul e mai ieftin*. N-am ştiut ce să răspund. M-am mulțumit să clatin din cap, într-un mod pe care-l credeam plin de semnificații. O frunză de plop m-a lovit, în cădere. *Semnul cel bun*.

Am plecat cu un tren de noapte. În gară era o fată cu ochi mov care cânta la chitară. Părea timidă şi cântecul ei de dragoste era trist ca o fântână părăsită. Cei din gaşca ei discutau, fără să o observe, iar bărbații mohorâți, cu căciuli de oaie - cu atât mai puțin. Vorbeau cu glasuri mâncate de alcool şi tutun. Doru se pornise să ia bilete. *Auzi, că să mă duc la muncă!* Aurolacii râd de năstruşnica idee. Ştiam că acasă n-aş fi putut decât să privesc la televizor, până când aveam să încep să vorbesc cu el, cu bietul aparat, de-atâta singurătate; aşa că m-am lăsat purtat mai departe.

În tren, Doru a încercat o conversație. Din tot ce mi-a spus am reținut doar că îi plăcea o fată din *Frații Buzeşti*. *Mi se pare că şi ei îi place de mine. Dar mi-e aşa de frică! Parc-aş avea trei ani!* Eu m-am prefăcut că dorm, iar el s-a culcat cu adevărat. Am privit ore în şir Luna, întunericul câmpului, luminile palide ale rarelor halte.

În oraşul de pe malul mării am ajuns în zori. Bunica lui ne-a primit cu bucurie şi ne-a zâmbit cu subînțeles când ne-a spus că bunicul e bolnav. *Dar ce are?* m-am interesat. *A înghițit un os de prună!* Venerabilul domn stătea în pat, cu o compresă pe frunte. Ne-a salutat în tăcere.

Am băut o cafea. Doru a fost trimis de bunica lui la unele cumpărături. I-am zis că-l aştept în fața cinematografului din apropiere şi am pornit spre plajă, fără să privesc înapoi.

E greu să te împaci cu cea mai mare dezamăgire a vieții tale. Mai ales când eşti atât de tânăr! ***Dârdâiam de frig pe plaja pustie, depărtându-mă tot mai mult, spre cartierele mărginaşe.*** **Uriaşul** ***a apărut din senin lângă mine. Era extrem de urât, dar nu părea rău. Avea urechile mari şi lăbărțate, nasul ca un gogoşar şi îmi zâmbea mereu, complice, atunci când mă privea. Mergea cu mâinile la spate. Dacă mă opream, se oprea şi el. Porneam, el după mine.***

După un timp m-am obişnuit cu prezența lui. Nici femeia care se apropia din sens opus, nici câinele ei mic, n-au băgat de seamă strania arătare de lângă mine. Undeva departe, se vedea un grup de tineri şi frica m-a îndemnat să mă întorc. M-am gândit la Doru şi am mers înainte. Când m-am apropiat, am văzut că erau trei băieți şi o fată. Ea stătea jos. Ceilalți se străduiau să aprindă un foc. I-am recunoscut silueta, trupul, înainte ca ea să se întoarcă. **N-ai şi tu un foc?** ***a zis unul din băieți. M-am uitat la*** **Uriaş** ***şi el mă privea întrebător, aşa că am aprobat din cap. L-a strivit într-o clipă, pe el şi pe ceilalți doi.*** **Cum îndrăzneşti?** ***a zis Isa.*** **Cum ai putut face asta?** ***s-a ridicat ea de pe nisipul ud, cu glasul încărcat la maxim - poate chiar cu un gabarit depăşit-de reproş..*** **Uite-aşa!** ***am zis şi, imediat, uriaşul a strivit-o şi pe ea.***

Am pornit înapoi. Pe Doru l-am văzut de departe. Îmi făcea semne cu mâna, de pe dig. **Uriaşul** ***a dispărut de lângă mine la fel de brusc cum apăruse. Pescăruşii țipau straniu şi ziua părea bătrână. Doru aruncase pe nisip o sticlă goală, de plastic, una din acele sticle de care marea aducea la țărm cu sutele.*** **Ce-ai găsit acolo?** ***l-am întrebat.*** **O scrisoare de amor?** ***Am cules sticla galbenă, înfăşurată în iarbă de mare.*** **E goală!** ***a zis el, alegând nişte scoici. Nu era goală deloc, mi-am dat seama imediat, după greutate. Am astupat cu palma gura largă a sticlei, pentru ca tăcerea fetei să nu se risipească şi am căutat cu disperare, în jur, capacul.***

24 martie 2002

În visul de azi-noapte, eram în Piața San Marco. Aruncam porumbeilor litere, silabe, firmituri de cuvinte. Ei gângureau, zburau scurt - puțin mai încolo, se-apropiau iar, dar nu se grăbeau să le înghită. Şi tot se uitau într-o parte, ca şi cum ar fi aşteptat pe cineva. *Poate pe tine*, mi-am zis privind tânăra femeie, nespus de frumoasă - şi puțin grăbită - ce a trecut pe lângă noi (eu şi porumbeii, după cum spuneam), suficient de aproape, încât să-i pot simți parfumul de o nimicitoare delicatețe. Dar, mai ales, suficient de aproape ca literele, silabele, frânturile din cuvintele mele să sară, precum purecii pe o javră de câine (dacă ați văzut aşa ceva!), fix pe rochia ei lungă, de ... *dictando*!

Aş zice că semăna un pic cu acel *dictando* al foii - rupte dintr-un caiet studențesc - pe care, în urmă cu câțiva ani, în timpul unui curs tern de analiză economico-financiară (farmecul formulelor de calcul a unor indicatori inutili - a apus, pentru mine), mă apucasem să înşir minunile - uriaşe sau micuțe - care mi se întâmplau cam în fiecare zi, cu o evidență şi o încăpățânare deloc estompate.

Scrisesem atunci despre frunzele care cădeau de prin copaci, în fața mea (uneori înlocuite de vreo castană sau de-un fulg, cald încă, picat din zborul unei păsări), despre fluturii galbeni - aducători de noroc, despre guguştiucii care-şi făcuseră cuib pe pervazul ferestrei mele şi primul zbor al fricosului lor pui, despre peruşul pe care l-am convins să intre, într-o zi de iarnă şi pe care, dintr-o regretabilă eroare (am crezut

că-i un scatiu) l-am botezat Tănase, despre toate semnele care îmi spuneau să-mi pun o dorință şi despre certitudinea împlinirii ei, chiar dacă... nu încă. Despre flori şi despre gene, despre rândunici şi petale, despre trifoi, cărăbuşi, păianjeni şi toate celelalte.

De fapt, puteți vedea şi singuri hârtia asta veche, pe care, după ce am terminat de scris, am împăturit-o în formă de avion şi am zvârlit-o, chiar în mijlocul cursului, pe fereastra ce dădea în curtea interioară a Universității. Pentru că, în urmă cu vreo jumătate de oră, în timp ce priveam serialul *Columbo*, cu fereastra larg deschisă - să intre mirosul ploii - avionul de-atunci a aterizat pe covorul camerei mele. L-am recunoscut imediat. *Ce-ai făcut în ultimii cinci ani?* am vrut să-l întreb, dar mi-am înghițit demodata idee. Liniile de dictando se disting încă, deşi e ud, sărăcuțul! Cuvintele nu se mai văd, aşa că scepticii ar putea să aibă unele îndoieli legate de adevărul celor ce v-am povestit. Dar la ce ne-am putea aştepta din partea unor sceptici?

---

[1] Nu ştiu cînd am început să mă numesc „scriitor" şi, de fapt, singurele apariții oficiale ale numelui meu alături de această funcție au loc în revista „Dilema".

Problema mea, în acest moment, nu este - aşa cum ar lăsa să se creadă pasajul de mai sus – dacă sunt sau nu scriitor. Aceasta este o controversă pe care am dus-o cu mine destulă vreme şi pe care am şi cîştigat-o, atîta doar că n-am să vă spun rezultatul. (Răzvan Rădulescu, "Scrisul e hârtia pe care scrii" apărut în Dilema, nr. 417)

[2] Această scrisoare este răspuns la articolul domnului Mircea Fabian: "Răspuns domnului C.M. Ungureanu" (Dilema nr. 433, pag. 2)

[3] Această scrisoare a trecut din partea a doua, în partea întâi, fiind publicată în Dilema în cursul editării volumului.